

ORTAOKUL
VE
İMAM HATİP ORTAOKULU

MÜZİK
Ders Kitabı

8

Yazarlar

Zülküf BAŞTÜRK

Pınar CANDAN

Mehmet Ali GÖNÜL

Özgür Menderes ÖZTÜRK

Hatice TEZCAN

DEVLET KİTAPLARI

İKİNCİ BASKI

....., 2019

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR
Zülküf BAŞTÜRK

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Özer AKSU

DİL UZMANI
Esen BAYRAM GENÇ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI
Erhan DÜZGÜN

REHBERLİK UZMANI
Senem AŞKIN
Selma KARAARSLAN

GÖRSEL TASARIM UZMANI
Engin AKBIYIK
Turgut GÖKÇE

ISBN 978-975-11-4539-0

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusum, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsan da Huda,
Etmesin tek vatanından beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım:
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

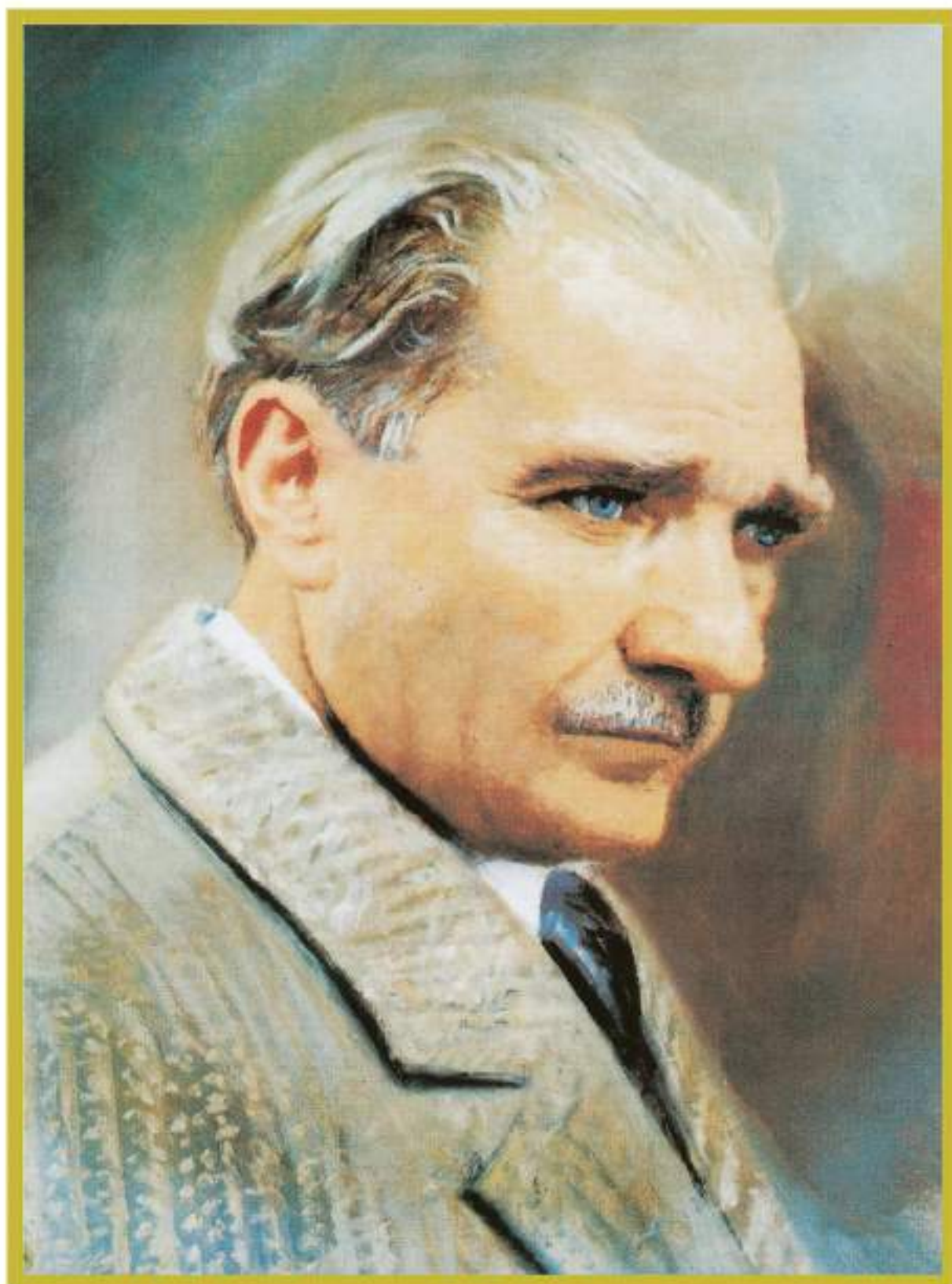
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1.

BÖLÜM

1. Millî Marşımız.....	12
2. Dokuz Sekizlik (9/8'lik) Aksak Ölçü.....	16
3. Atatürk ve Müzik.....	20
4. Bölüm Değerlendirme.....	23

2.

BÖLÜM

1. Senkop (Aksatım).....	26
2. Hız Belirteci (Metronom).....	30
3. Marşlarımız.....	32
4. Ses Grupları.....	36
5. Bölüm Değerlendirme.....	38

3.

BÖLÜM

1. Benim Ritmim.....	42
2. Benim Ezgim.....	44
3. Sanat ve Müzik.....	46
4. Müzikte Diziler ve Makamlar.....	50
5. Bölüm Değerlendirme.....	59

4.

BÖLÜM

1. Türk Müziği Biçimleri.....	62
2. Müzik Kültürümüze Ses Verenler.....	72
3. Türkü Hikâyeleri.....	80
4. Mahallî Sanatçılar.....	84
5. Bölüm Değerlendirme.....	87

5.

BÖLÜM

1. Türk Toplum ve Topluluklarının Müzikleri.....	90
2. Müzik ve Sağlık.....	96
3. Müzik ile İlgili Meslekler.....	98
4. Bölüm Değerlendirme.....	103
1. Dağarcık.....	104
2. Cevap Anahtarı.....	129
3. Sözlük.....	130
4. Kaynakça.....	134

Bölüm için-
deki öğrenme
hedeflerini
değerlendirir.

Bölüm ile ilgili din-
leme önerileri ve
çalışma sayfasıdır.

2. Bölüm

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki her bir öğeyi okuyun ve doğru olanı seçiniz.

A) Süre - karekter - yapı - zaman - yapılmış - öğe
B) Süreli - zaman - öğe - okunur - ve - yapı
C) Süreli - yapı - karekter - zaman - öğe - ve - yapı
D) Süre - yapı - karekter - öğe

2. Aşağıdaki ritim kalıplarından hangisinde akşam birliği varmıştır?

A)

B)

C)

D)

3. Aşağıdaki eserlerin yazarlarının hangisinin işi müzisyen?

A) Yusuf Akbulut (1869 - 1935)
B) Cahit Kılıç (1908 - 1978)
C) İsmail Paşa (1808 - 1868)
D) Cahit Sıtkı Tarhan (1878 - 1948)

2. Bölüm

Dinleme Önerileri

1. Çarşamba'da Çarşamba
2. Akşam Üçüncü
3. 1924 - 1925

KİTAPTA YER ALAN SİMGELER

Söyleme

Dinleme

Yazma - İfade etme
Tamamlama

Uygulama

Araştırma

Canlandırma

1.

BÖLÜM

KONULAR

MİLLÎ MARŞIMIZ

DOKUZ SEKİZLİK (9/8'LİK) AKSAK ÖLÇÜ

ATATÜRK VE MÜZİK

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Millî Marşımızı doğru söylemeyi ve yönetmeyi öğreneceğiz.

9/8'lik aksak ölçüyü tanıyacağız.

Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği önemi öğreneceğiz.

ANAHTAR KELİMELER

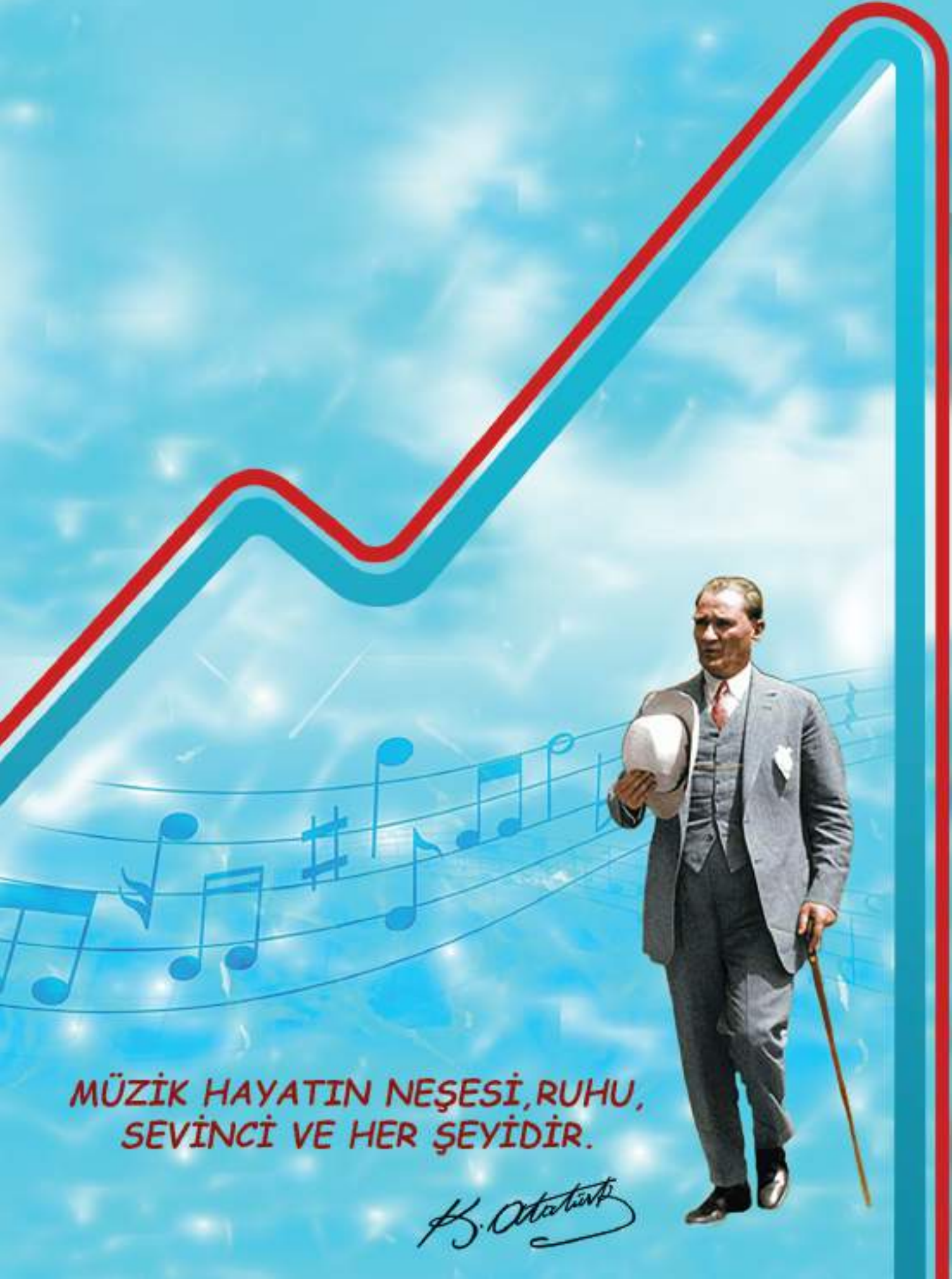
İstiklal Marşı

Eksik Ölçü

Aksak Ölçü

**MÜZİK HAYATIN NEŞESİ, RUHU,
SEVİNCİ VE HER ŞEYİDİR.**

K. Atatürk

MİLLÎ MARŞIMIZ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. İstiklal Marşı'mız söylenirken yapılan yönetme hareketleri gerekli midir? Nedenini söyleyiniz.
2. İstiklal Marşı'mızı söylerken nelere dikkat etmeliyiz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

MARŞIMIZIN GÜCÜ

Milletleri millet yapan, milleti bir arada tutan; birlik ve beraberliği sağlayan unsurlar, değerler vardır. Onlardan bir tanesi de bağımsız her milletin sahip olduğu millî marşlardır. Türk milletinin millî marşı da İstiklal Marşı'dır.

İstiklal Marşı millî duyguları canlı tutup millet olma yolunda yapılan fedakârlıkları ve kahramanlıkları bize hatırlatarak millî heyecanımızı ve millî bilincimizi geliştirir. Bağımsızlığımızın ve vatan sevgimizin sembolüdür.

İstiklal Marşı'nın yazıldığı dönem Kurtuluş Savaşı'nın en heyecanlı günleridir. Vatan toprakları bütünüyle işgal altındadır. Zaman birlik ve beraberlik zamanıdır. O günlerde var olma mücadelesi veren ve büyük bir destan yazan Türk milletinin bir millî marşa ihtiyacı vardır. Bu marş tarihimizin zenginliklerini, ulusumuzun kahramanlıklarını dizelerinde yaşatarak milletimizin gür sesiyle her daim yurdun semalarında yankılanmalıdır.

Bu milletin destanını en güzel Mehmet Âkif anlatır dizelerinde. Onun yazdığı şiir, büyük bir beğeni toplayarak marş yazma yarışmasında birinci olur. "Korkma" diye başlar şiirine. Türk milleti büyük bir millettir. Tarihte hiçbir şeyden korkmayan bu millet, hiçbir zaman korkmayacaktır. Mehmet Âkif'in yazdığı bu şiir 12 Mart 1921'de TBMM'de millî marş olarak kabul edilir. Bundan sonra cepheden cepheye koşan askere, sırtında mermi taşıyan anaya, Anadolu'da canı pahasına vatanını savunan halkımıza kan verir, can verir İstiklal Marşı.

Mehmet Âkif bu marşı Türk milletine armağan ederek yarışmadan kazandığı ödülü de kabul etmez. "O şiir artık benim değildir. O milletin malı." diyerek bütün şiirlerini topladığı Safahat adlı kitabında İstiklal Marşı'na yer vermez.

Milletimizi ortak değerler ve amaçlar etrafında birleştiren İstiklal Marşı'nı dinlerken ve söylerken gösterilen saygı; tarihimize, kültürümüze, şehitlerimize ve bağımsızlığımıza duyulan saygının ifadesidir.

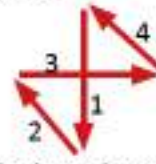
Geçmişle gelecek arasında köprü görevi gören marşımız aynı zamanda atalarımızın emaneti vatan topraklarına, cumhuriyetimize sahip çıkacağımızın göstergesidir. Türk milleti oluşan bu millî bilinç ve azimle yoluna devam edecektir. Millî şairimiz Mehmet Âkif de bu duygularla "Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın." demiştir.

Esen BAYRAM GENÇ

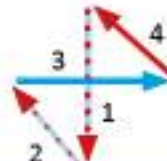
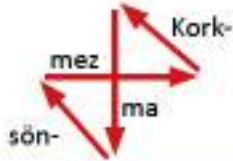
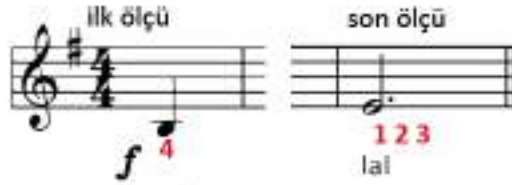

BİLGİ KÖŞESİ

İstiklal Marşı 4/4'lük ölçü ile yazılmıştır. Bu ölçüyü hatırlayalım:

İstiklal Marşı dördüncü vuruşta başlar. Bu durum müzikte eksik ölçüye bir örnektir. İstiklal Marşı'nın ilk ve son ölçülerinde de görüldüğü gibi eksik olan üç vuruş, marşın son ölçüsünde tamamlanır.

Mavi renkte gösterilen 3. vuruş nefes aldığımız hazırlık vuruşudur. 4. vuruşta ise "Kork" hecesi ile söylemeye başlarız.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

İstiklal Marşı'nı okuyorum

Etkinliğin Amacı:

Marşımızı doğru okuma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

İstiklal Marşı'nın aşağıdaki ilk iki kıtasını vurgu ve tonlamalarına dikkat ederek şiir biçiminde okuyunuz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

Görsel 1.1 : Türk bayrağı

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

İstiklal Marşı'nı
seslendiriyorum

Etkinliğin Amacı:

Marşımızı doğru seslen-
dirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta vb.

Aşağıda notası verilen İstiklal Marşı'mızı

a) Bilişim teknolojilerinden yararlanarak dinleyiniz.

b) İstiklal Marşı'mızı seslendiriniz. Seslendirirken

*Kelimelerin doğru telaffuz edilmesine

*Nefes yerlerine

*Tartımına, hızına ve gürlük basamaklarına dikkat ediniz.

İSTİKLAL MARŞI (*)

Orta (Moderato)

$\text{♩} = 120$

Söz: Mehmet Âkif ERSOY

Müzik: Osman Zeki UNGÖR

Kuvv-i Milliye'ni bir şa-fak la-di-yi ven- al-sın cak Sür-me-den
yü-ri-şün üs-tün- de tu-ten en son e-cak Ö-be-nim mil-le-ti-min yü-di-zi-
di-şir la-yı cak Ö-be-nim di-şir be-nim mil-le-ti-min di-şir cak Çal
ma-kur-ban ö-le-yim çeh-re-ni ey-naz-li he-lâl Ka-h-ra-man
in-si-ma-dir gül Ne bu sid-det bu ce-lâl Sa-na ol-maz dö-ku-len kan-la-rı-
mı son-ra he-lâl Ha-çkı-dir Hak sa-ta-pan mil-le-ti-min is-tik-tal

(*) İstiklal Marşı'nı söylerken virgül (' , ") işaretinin bulunduğu yerlerde nefes alınız.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

İstiklâl Marşı'nı yönetiyorum

Etkinliğin Amacı:

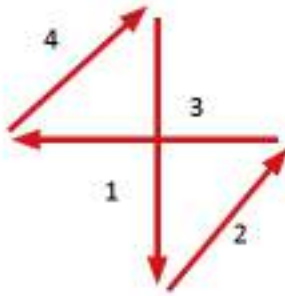
Marşımızı yönetebilme

Araç - Gereçler:

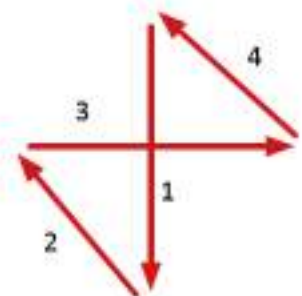
Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

İstiklâl Marşı'mızın yönetme şeklini bilişim teknolojisi araçlarından izleyerek gözlemleyiniz. Aşağıdaki ok işaretlerinden yararlanarak yönetme çalışmalarını öğretmeninizle birlikte yapınız.

Sol el

Sağ el

Görsel 1.2 : Bayrak töreni

9/8'LİK AKSAK ÖLÇÜ

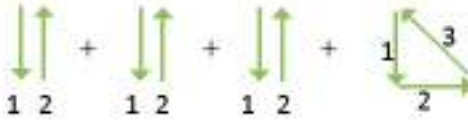
DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Daha önce öğrendiğiniz aksak ölçüler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşınız.
2. Aksak ölçülü bir şarkı veya türkü seslendirdiniz mi? Seslendirdiyse isimlerini söyleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

9/8'lik aksak ölçü, dört birimli (zamanlı) aksak bir ölçüdür. Üç tane ikişerli, bir tane üçerli vuruşun birleşmesiyle oluşur. Yaygın olarak Trakya (Rumeli) yöresinde çalınıp söylenen türküler bu ölçüye örnektir.

9/8'lik aksak ölçü çeşitli şekillerde gösterilebilir, bu şekillerde üçerli vuruş farklı yerlerde ve biçimlerde kullanılabilir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

9/8'lik aksak ölçü

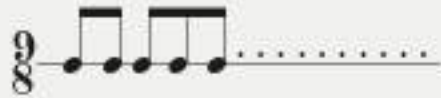
Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıdaki ritim kalıplarını 9/8'lik aksak ölçüye uyacak şekilde tamamlayınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

İzmir'in Kavakları türküsü

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "İzmir'in Kavakları" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

İZMİR'İN KAVAKLARI

Orta yavaş (Andante)

♩ = 76

Anonim Türkü

Yöresi: İzmir

Derleyen: Muzaffer SARISOZEN

Selvim senden uzun yok,
Yaprağında düzum yok.
Kamalı da zeybek vuruldu. (yâr fidan boylum)
Çakıcıya sözüm yok.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Kahveyi Kavururlar türküsü

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik aksak ölçüyü kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta
mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Kahveyi Kavururlar" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

KAHVEYİ KAVURURLAR(*)

Orta (Moderato)

120

Anonim Türkü
Yöres : Eskişehir
Derleyen: A. Fuat AYDIN

Kah ve y ka__ vu__ ru__ ar__ ç me__ den__ ka__
Kah ve n n kö__ pük__ ü__ sü__ me şe__ n n kü__

vu rur ar ç me__ den__ ka__ vu rur__ ar (saz
tük ü sü me__ şe__ n n kü__ түк ü__ sü

..) B z m kö yün__ á__ de__ ti__ sev me__ den__ a__
Ka d n m a__ man__ a__ man__ sa ray__ ar__ k y__

y r r ar sev__ me__ den__ a__ y r r__ ar (saz
met s sa__ ray__ ar__ k y__ met__ s

Hay d yá r m ney e me ney e me

Gü ze yá r n gön__ ü__ nü ey e me

(*)Eser, orijinal notası referans alınarak eğitim amaçlı dört ses aşağıdan notaya alınmıştır.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Çambaşı'na Çıktım türküsü

Etkinliğin Amacı:

9/8'lik ölçünün farklı vuruş şeklini kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Çambaşı'na Çıktım" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ÇAMBAŞI'NA ÇIKTIM
(Gelin Havası)Orta (Moderato)
120

Anonim Türkü

Yöres : Ordu

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

Çam-ba_ş-na_ ç-ık-tım_ a__ nam_ ç-ram_ yan__ ma_ d__ a__ nam

ç-ram_ yan__ ma_ d__ Mek_ tup_ sa__ d m_

yâ_ re_ a__ man_ mek_ tup_ var_ ma_ d__ Et- ra_ fı- ma_

bak- tım_ a__ nam_ k m- se_ ka__ ma_ d__ a__ nam

k m- se_ ka__ ma_ d__ Ağ_ a- ma ge_ - n m_

ağ_ a- ma a__ man_ be- n yo_ um__ dan_ ey_ e- me_

ATATÜRK VE MÜZİK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Atatürk'ün "Musiki hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir." sözünü duyduunuz mu? Bu sözle ilgili düşüncelerinizi söyleyiniz.

OKUMA ZAMANI

ATATÜRK VE MÜZİK

Milletini çok seven bir lider olan Atatürk, kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişmesini ve yükselmesini öncelikli hedef olarak belirlemişti. Güzel sanatlardaki başarısının önemine sık sık vurgu yapardı. Müziğe ise güzel sanatlar içinde ayrı bir önem verirdi. "Hayatta musiki lazım değildir. Çünkü hayat musikidir. Musiki ile alakası olmayan mahlukat insan değildir. Eğer mevzubahis olan hayat insan hayatı ise musiki behemehâl vardır. Musikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Musiki hayatın neşesi, ruhu, süruru ve her şeyidir. Yalnız musikinin nevi şayan-ı mütalaadır." sözleriyle düşüncesini dile getirmiştir.

Atatürk millet olma bilincini geliştirme yolunda müziğin kültürümüzün vazgeçilmez bir parçası olduğunu vurgular. "Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor." diyen Atatürk, müziğin kültür taşıyıcılığına da dikkat çekmiştir.

Atatürk, Türk müziğinin önemle ve öncelikle modern müzik kuralları içinde ele alınmasını istemiştir. Bu konuyla ilgili düşüncelerini şu sözleriyle ifade etmiştir: "Arkadaşlar, güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu yapılmaktadır. Ancak bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir."

Süleyman TARMAN'ın "Atatürk ve Müzik" adlı kitabından yararlanılmıştır.

Görsel 1.3 : Müzik dinletisi

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Gençlik Marşı

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı doğru söyleyebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı sürecinde severek dinlediği "Gençlik Marşı"nı dinleyiniz ve seslendiriniz.

GENÇLİK MARŞI

Çabuk (Allegro)

128

Uyarayan: A. U. v. ELÖVE
Müzik: Fe. x. KORLINGDağ baş-ın du-man a-mış gü-müş de-re dur-maz a-kar
Bu gök de-niz ne-re-de var Ne-re-de bu dağ-ar taş-ar— Gü-neş u-fuk-tan şim-d doğ-ar yü-rü-ye-m ar-ka-daş-ar
— Bu a-ğaç-ar gü-ze kuş-ar yü-rü-ye-m ar-ka-daş-ar

Se-s-m-z yer gök su d-n-e-s n Sert a-dm-ar-a

her yer n-e-s n Se-s-m-z yer gök su d-n-e-s n Sert

a-dm-ar-a her yer n-e-s n n-e-s n

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Atatürk Marşı

Etkinliğin Amacı:

Yeni bir marş öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, EBA

- a) Aşağıdaki "Atatürk" adlı marşı dinleyiniz ve seslendiriniz.
b) "Gençlik Marşı" ve "Atatürk" adlı marşları milli bayramlar ve Atatürk'ü anma günü etkinliklerinde seslendiriniz.

ATATÜRK

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: Esen BAYRAM GENÇ

Müzik: Özgür Menderes ÖZTÜRK

Öz- gür- lü- ğün he- ye- ca- nı- la- za- fer- le- rin im- za- sı- la A- ta- tür- kün

1.

2.

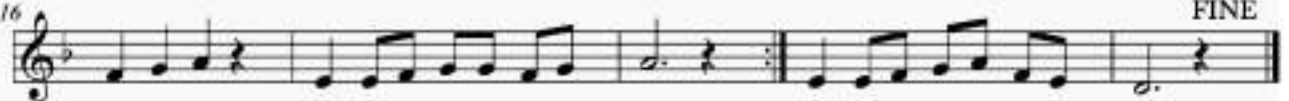
ay- dın- lı- ğın- da yü- rü- ye- lim ya- rın- la- ra yü- rü- ye- lim ya- rın- la- ra

Fi- kir- le- rin bi- zim- le He- def- le- rin bi- zim- le Bu va- tan se- nin e-

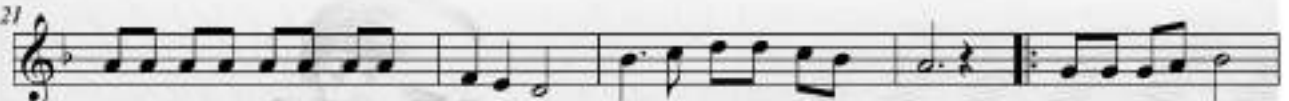
1.

2.

ma- ne- tin ya- rın- la- rın gü- ne- şin ya- rın- la- rın gü- ne- şin

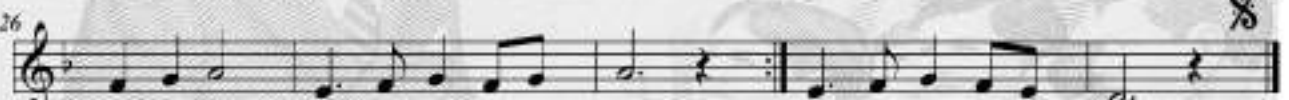
FINE

Yir- mi do- kuz e- kim yir- mi üç ni- san on do- kuz ma- yıs- lar- da Hay- kı- rı- yo- ruz

1.

2.

dün- ya ya biz va- rız bur- da yız biz va- rız bur- da yız

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1 Aşağıdakilerden hangisi İstiklal Marşı'nı söylerken dikkat etmemiz gereken kurallardan biri değildir?

- A) Doğru yerlerde nefes alınmalı. B) Coşkulu ve canlı söylenmeli.
C) Yavaş (adagio) hızda söylenmeli. D) Hız ve gürlük işaretlerine dikkat edilmeli.

2 Aşağıdaki seçeneklerden hangisi 9/8'lik aksak ölçüye örnektir?

- A) B)
C) D)

3 Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

İstiklal Marşı 4/4'lük ölçü ile yazılmıştır ve dördüncü vuruşta başlar. ()

9/8'lik aksak ölçü beş zamanlı bir ölçüdür. ()

Genellikle Trakya (Rumeli) yöresine ait türküler 9/8'lik aksak ölçülüdür. ()

"Gençlik Marşı" Atatürk'ün severek dinlediği marşlardandır. ()

4

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU	EVET	HAYIR
İstiklal Marşı'nı sınıfı yöneterek söyledi.		
İstiklal Marşı'nı söylerken telaffuzuna dikkat etti.		
İstiklal Marşı'nı söylerken nefes yerlerine dikkat etti.		
Marşlarımızı doğru söylemeye dikkat etti.		
Yurdumuza ait müzik türlerinden eserleri doğru seslendirdi.		

2.

BÖLÜM

KONULAR

SENKOP (AKSATIM)

HIZ BELİRTECİ (METRONOM)

MARŞLARIMIZ

SES GRUPLARI

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Senkopu (aksatım) öğreneceğiz.

Müzik eserlerini metronom kullanarak seslendireceğiz.

Marşlarımızı seslendireceğiz.

Ses grupları oluşturacağız.

ANAHTAR KELİMELER

Senkop

Metronom

SENKOP (AKSATIM)

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Müzikte kuvvetli ve zayıf vuruşlar sizce ne anlama gelir? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Ölçü, bir müzik eserinde ritim birimi olan vuruşların kuvvetli ve zayıf zamanlarının gruplandırılarak eşit zaman bölümlerine ayrılmasıyla oluşur. Bu eşit bölümler müzik yapısındaki süre disiplinini oluşturarak çeşitli nota biçimlerini bir düzen içinde okumayı ve yazmayı sağlar.

Ölçülerdeki vuruşların bazıları kuvvetli, bazıları zayıf (hafif), bazıları ise yarı kuvvetli vuruşlardır. Zayıf zamanla başlayıp kuvvetli zamanla devam eden ve tekrar zayıf zamanla biten ritim aksamasına senkop (aksatım) denir. Aksatımlı ses vurgulu okunur. Vurgu işareti > şeklinde gösterilir.

Kuvvetli vuruş (K)

Zayıf vuruş (Z)

Yarı kuvvetli vuruş (YK)

Sesler uzatma bağı ile yazıldığı gibi bağısız da yazılabilir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Senkop uygulamaları

Etkinliğin Amacı:

Senkopu kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda yazılmış olan ritim kalıpları içerisinde senkop kullanılan yerleri işaretleyiniz. Öğretmeninizle beraber ritimleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Senkopu seslendirme

Etkinliğin Amacı:

Senkopu kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıda yazılmış olan ezgiyi senkop kullanılan yerlere dikkat ederek seslendiriniz.

EZGİ

Özgür Menderes ÖZTÜRK

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Çocuklarız Biz şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Senkopu söyleme yoluyla kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, renkli kalem

Aşağıdaki "Çocuklarız Biz" adlı şarkıda senkop gördüğünüz yerleri renkli kalem ile işaretleyiniz, vurgu işaretinin bulunduğu yerlere dikkat ederek şarkıyı seslendiriniz.

ÇOCUKLARIZ BİZ

Orta (Moderato)

♩ = 120

Hikmet EKİM

mf Şa- fak şa- fak do- ğa- nız Gü- neş gü- neş bü- yü- rüz
Pi- nar pi- nar a- ka- nız Co- şar co- şar çağ- la- nız

5 Yü- rek yü- rek bir- li- ğiz Ya- nn- la- nız
U- mut- la- ra kay- na- ğız Ya- nn- la- nız

8 ya- nn- la- nız çö- cuk- la- nız biz
ya- nn- la- nız çö- cuk- la- nız biz

Görsel 2.1: Müzik ve çocuk

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Kolay mı? şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Senkopu kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Kolay mı?" adlı şarkıyı seslendiriniz.

KOLAY MI?

Çabuk (Allegro)

♩ = 120

Yalçın TURA

Dal- den ye- mi- şî kâ- par- mak kâ- lay mı
 Yer- den ü- rü- nü a- par- mak kâ- lay mı

5
 kâ- lay mı kâ- lay mı Coş- kun su- ği- bi kâ-
 kâ- lay mı kâ- lay mı

9
 pîr- mek kâ- lay mı kâ- lay mı kâ- lay mı

13
 Kâ- lay de- ğil kâ- lay de- ğil
 Çâ- lış- ma- sak yo- rul- ma- sak

17
 Hiç- bi- ri hiç- bi- ri kâ- lay de- ğil
 kim bi- ze kim bi- ze bir şey ve- nir

Kızgın ovaları aşmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
 Yalçın doruğa ulaşmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
 Hırçın yel ile yarışmak kolay mı? (Kolay mı, kolay mı?)
 Bağlantı (Kolay değil...)

HIZ BELİRTECİ (METRONOM)

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Söylediğimiz ve çaldığımız müzik eserlerinin hızlarını nasıl belirleriz, bu hızları belirlemeye yarayan aletler var mıdır? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

Müzik eserlerinin bir ritmi (hızı) olduğunu ve hız terimleri ile ifade edildiğini öğrenmiştik. Hız terimleri eserlerin sol üst köşesinde yer alır. Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca hız belirteci (metronom) denir. Metronom Dietrich Nikolaus Winkel tarafından 1814 yılında icat edilmiştir. Mekanik ve dijital olmak üzere iki tip metronom vardır. Mekanik hız belirtecinin üzerinde hız terimleri ve rakamlar yazılıdır. Bu rakamlar hız belirtecinin bir dakikadaki vuruş sayısını belirtir. Hız belirtecinin ön yüzünde bir sarkaç, sarkacın üzerinde aşağı yukarı hareket eden bir ağırlık vardır. Zemberekli saatler gibi kurularak çalıştırılır. Sürgü istenilen hız değeriyle ayarlanabilir. Zemberekli saatler gibi kurularak çalıştırılır. Sürgü istenilen hız değeriyle ayarlanabilir. Zemberekli saatler gibi kurularak çalıştırılır. Sürgü istenilen hız değeriyle ayarlanabilir.

Görsel 2.2 : Mekanik Metronom

Görsel 2.3 : Dijital Metronom

HIZ TERİMLERİ

Çok yavaş: Largo
Yavaş: Adagio
Orta yavaş: Andante
Orta: Moderato
Çabuk: Allegro
Çok çabuk: Presto

METRONOM SAYILARI

40 - 60
66 - 76
76 - 108
108 - 120
120 - 168
168 - 200

Aşağıdaki ezgiyi hız belirtecini farklı hızlara ayarlayarak seslendiriniz.

ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Vatan şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Metronom kullanarak söyleyebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, metronom

Aşağıdaki "Vatan" şarkısını hız terimine ve hız belirteci sayısına dikkat ederek farklı hızlarda seslendiriniz.

VATAN

Orta (Moderato)

Saip EGÜZ

♩ = 120

Ey gü-zel va- tan ey gü-zel va- tan tam gü-
Ner- de böy- le yurt san- ki bir ci- han ner- de

ven- le genç- li- ğe i- nan Uğ- ru- na fe- da
böy- le yem- ye- şil va- tan Uğ- ru- na fe- da

her za- man bu can hep sa- na ol- sun ar- ma- ğan
her za- man bu can hep sa- na ol- sun ar- ma- ğan

Görsel 2.4 : Çanakkale

MARŞLARIMIZ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımız sizce hangi duygularla yazılmıştır? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

Marşlar genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçüler (usuliler) ile yazılan, yaygın olarak askerî müzik toplulukları için bestelenmiş yürüyüş müzikleridir. Ayrıca ağır tempolu yazılmış marşlar da vardır, cenaze (matem) marşları bunlara örnektir. Marşlarımızı seslendirirken coşkulu, vurgulu; temposuna, anlamına uygun seslendirmeye dikkat etmeliyiz.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Tuna Nehri Akmam Diyor
(Plevne Marşı)

Etkinliğin Amacı:

Toplum hayatında önemli yer tutan marşları doğru söyleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Tuna Nehri Akmam Diyor" adlı marşı seslendiriniz.

TUNA NEHRİ AKMAM DİYOR (Plevne Marşı)

Orta yavaş (Andante)
86

Mehmet A l Bey

Tu-na neh-ri ak-mam di__ yor et-ra- f__ m__ y k- mam di__ yor
K- - c- m vur- dum ta__ şa taş ya- r__ d__ baş- tan ba__ şa

Şa- n bü- yük Os- man Pa__ şa P ev_ ne__ den__ ç k- mam di__ yor
Na- m bü- yük Os- man Pa__ şa as- ke- rin__ e__ bin- er ya__ şa

Düşman Tuna y at ad .
Karako ar yok ad .
Osman Paşa n n ko undan
Beş bin top birden pat ad l

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Sakarya Marşı

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı anlamına uygun
seslendirebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta,
mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Sakarya Marşı" adlı marşı dinleyiniz ve seslendiriniz.

SAKARYA MARŞI

Çabuk (Allegro)

♩ = 120

Ahmet Cemalettin ÇİNKİLİÇ

mf Hür- met sa- na ey şan- do- lu san- ca- ğım Baş- tan ba- şa

ar- za hâ- kim ol- şa- him *f* Türk er- du- su Türk or- du- su
Türk as- ke- ni Türk as- ke- ni

mf sa- yan- de Sa- kar- ya- da ku- rul- du şan o- ta- ğım

p Dün- ya- la- ra be- del- dir mah- ce- ma- lin

p Al- la- hı- ma e- ma- net- tir Ke- ma- lim

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

İleri Marşı

Etkinliğin Amacı:

Marşlarımızı anlamına uygun seslendirebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "İleri Marşı"nı dinleyiniz ve gürlük (nüans) işaretlerine dikkat ederek coşkulu bir şekilde seslendiriniz.

İLERİ MARŞI

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: Celâl EMREM
Müzik: Fahir CANSİLEN

Yü- rü- bü- bu- yol- şe- ref- za- fer- yo- lu- kan- şın- da- be- ki- li- yor- se-

ni- tan- ye- ri- Yü- rü- a- bil- de- vir- ka- ran- lı- ğı- dur- ma- yü- ri- hav- di-

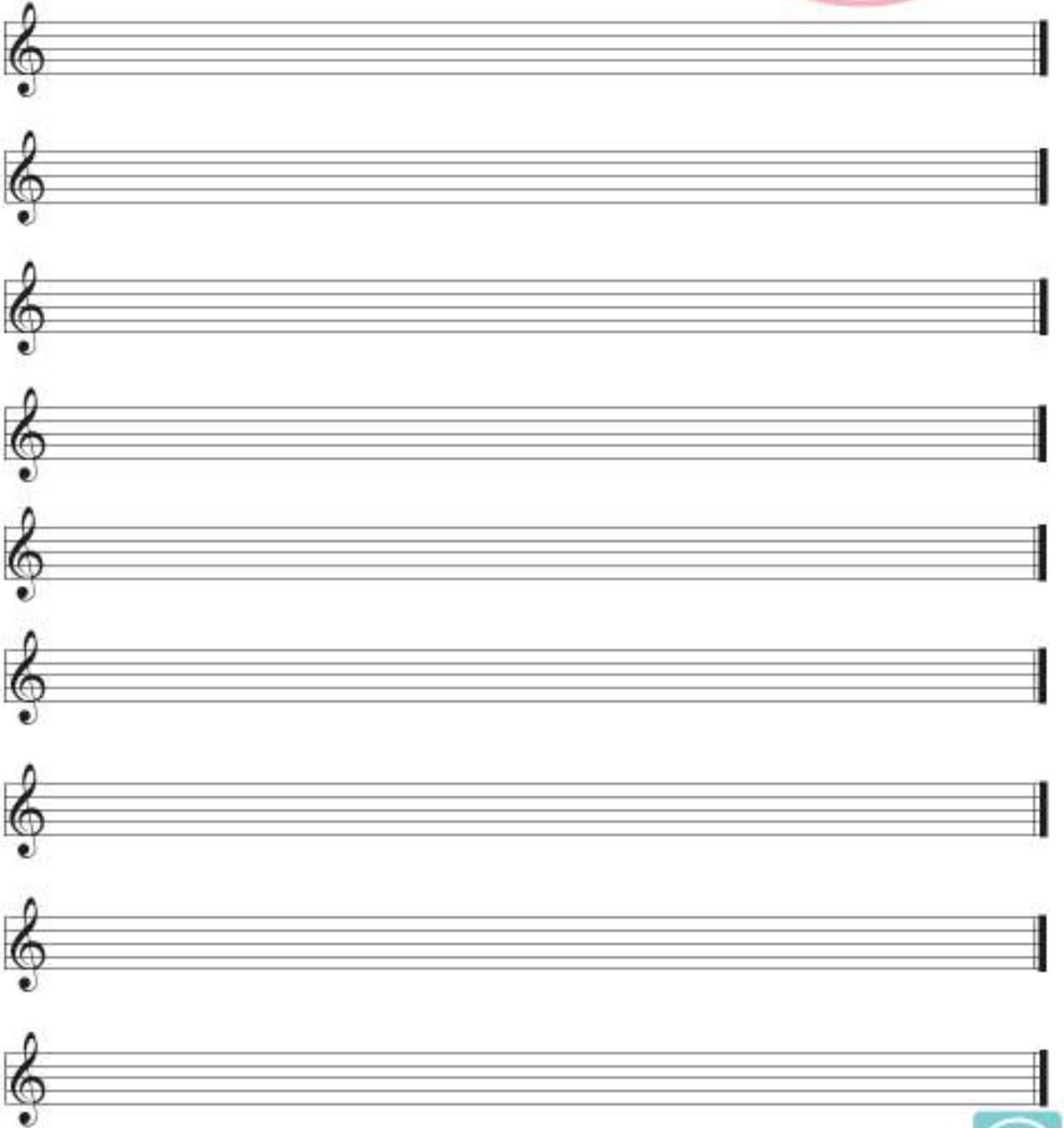
1. 2. FINE
i- le- ri- i- le- ri- *p* Var- sın- gel- de- sin- sa- na-

ye- şil- göl- ge- li- çam- lar- Nin- ni- fi- sı- da- yan- de- re- ler-

1. 2.
şen- nağ- me- ler- gü- len- bir- ba- har- len- bir- ba- har- yü-

DİNLEME ÖNERİLERİ

1. Çemberimde Gül Oya
2. Beyaz Giyme
3. 100. Yıl Marşı

ÇALIŞMA SAYFASI

SES GRUPLARI

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Bir müzik eserini birlikte söylerken nelere dikkat etmeliyiz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

İnsan sesi, ses değişim dönemine kadar çocuk sesi olarak adlandırılır. Ses değişim döneminden sonra ise kadın sesi ve erkek sesi olmak üzere ikiye ayrılır. Kadın sesi soprano (ince ses) ve alto (kalın ses); erkek sesi ise tenor (ince ses) ve bas (kalın ses) olarak isimlendirilir. Toplu söyleme söz konusu olduğunda ise bu farklı özellikteki seslerin müziksel bir zenginlik içermesi gerekir. Bu nedenle bir eser toplu söylenirken dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Eser seslendirilirken duyulan sesin tek bir kişi tarafından söyleniyormuş gibi duyulması gerekir. Bu durum büyük uyum gerektirir. Uyumu sağlamak için her bireyin aynı anda aynı şeyleri düşünmesi ve uygulaması çok önemlidir. Aynı uyum, toplu çalma söz konusu olduğunda da gerekmektedir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Değerlerimiz şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Ses grupları oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, EBA

a) "Değerlerimiz" adlı şarkıyı dinleyiniz.

b) Şarkıyı birlikte seslendiriniz.

c) Sınıfınızda iki grup oluşturunuz. 1. grup pembe renkli bölümü, 2. grup mavi renkli bölümü seslendirsin. Sarı renkli bölümü ise birlikte seslendiriniz.

d) Yapmış olduğunuz çalışmayı okulunuzda düzenlenen etkinliklerde sununuz.

DEĞERLERİMİZ

Orta (Moderato)

♩ = 120

Özgür Menderes ÖZTÜRK

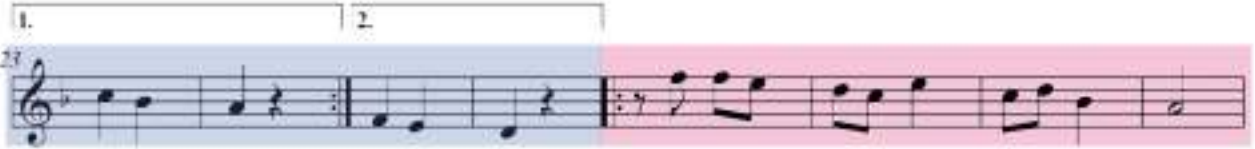
Gü-ne-şi do-ğ-u-yor

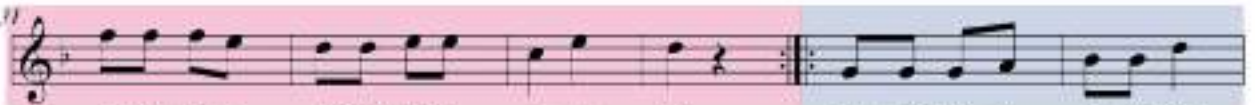
cen-net ül-ke-min Ay-dır-lık ya-rın-la-ra sev-gi sa-çı-yor

Pay-laş-ma-yı se-ve-riz a-da-let-li-yiz Yar-dım-se-ver-lik dü-rüst-lük

1. il-ke-miz 2. il-ke-miz Sa-bir-li o-la-lım ça-li-şa-lım

En-gel-le-ri zor-luk-la-ri a-şa-lım Pay-laş-ma-yı se-ve-riz

1. a-da-let-li-yiz Yar-dım-se-ver-lik dü-rüst-lük il-ke-miz

2. Ul-ke-mi-zin ge-le-ce-ğ-in-de ay-yıl-dı-rız biz

FINE

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1

Aşağıdakilerden hangisi senkopun özelliklerinden biri değildir?

- A) Zayıf - kuvvetli - zayıf zaman sıralaması ile oluşur.
- B) Kuvvetli zaman vurgulu okunur ve çalınır.
- C) Kuvvetli - zayıf - kuvvetli zaman sıralaması ile oluşur.
- D) Bağlı ve bağımsız yazılabilir.

2

Aşağıdaki ritim kalıplarından hangisinde senkop örneği verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

3

Aşağıdaki hız terimlerinden hangisi ninni için kullanılır?

- A) Yavaş: Adagio
- B) Çok çabuk: Presto
- C) Orta: Moderato
- D) Çabuk: Allegro

4 Aşağıdakilerden hangisi marşların özelliklerinden değildir?

- A) Genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçü ile yazılır.
 B) Ağır tempoda yazılmış marşlar yoktur.
 C) Marşlar coşkulu ve dinamik söylenir.
 D) Daha çok askerî müzik toplulukları için bestelenir.

5 Sakarya Marşı'nı seslendirirken hız belirtecini hangi hıza ayarlarız?

- A) Moderato 108 - 120 B) Andante 76 - 108 C) Allegro 120 - 168 D) Presto 168 - 200

6 Aşağıda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

..... genellikle 2/4'lük ve 4/4'lük ölçüler (usuller) ile yazılan müziklerdir.

Mekanik ve dijital olmak üzere iki tip vardır.

Zayıf zamanla başlayıp kuvvetli zamanla devam eden ve tekrar zayıf zamanla biten ritim aksamasına denir.

7

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	EVET	HAYIR
Müzik eserlerinde senkop (aksatım) kullanılan ölçüleri işaretleyebilirim.		
Müzik eserlerini hız belirteci (metronom) kullanarak seslendirebilirim.		
Hız belirteci (metronom) yardımıyla müzik eserlerini farklı hızlarda seslendirebilirim.		
Öğrendiğim eserleri arkadaşlarımla müzik grubu oluşturarak seslendirebilirim.		

3.

BÖLÜM

KONULAR

BENİM RİTMİM

BENİM EZGİM

SANAT VE MÜZİK

MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Ritim kalıpları oluşturacağız.

Kendi oluşturduğumuz ezgileri seslendireceğiz.

Sanat, sanatçı ve sanat eseri kavramlarını öğreneceğiz.

Müzikte dizileri ve makamları tanıyacağız.

ANAHTAR KELİMELELER

Ritim

Acemkürdi

Sanat

Muhayyerkürdi

Sanatçı

Majör

Sanat Eseri

Minör

Kürdi

BENİM RİTMİM

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Ritim, dinlediğimiz şarkının duygusunu etkiler mi? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Ritim müzikal yapıyı oluşturan temel öğelerden biridir. Ritim, bir müzik cümlesinde, kuvvetli zamanlarla zayıf zamanların düzenli aralıklarla yinelenmesi ve süre (uzunluk) değerlerinin belirli bir düzen içinde birbirini izlemesiyle oluşur. Ritim müziğin "zaman" boyutunu düzenleyerek seslerin süresini belirler. Ritmik düzen, müzik eserinin bütün öğelerini birleştirici özelliktedir. Ritim günlük yaşamımızda da vardır. Kalp atışımız, nefes alıp verişimiz, yürüyüşümüz ritimsel özelliği olan durumlardır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ritim yazıyorum

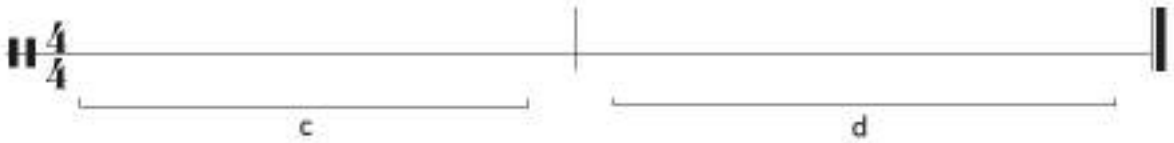
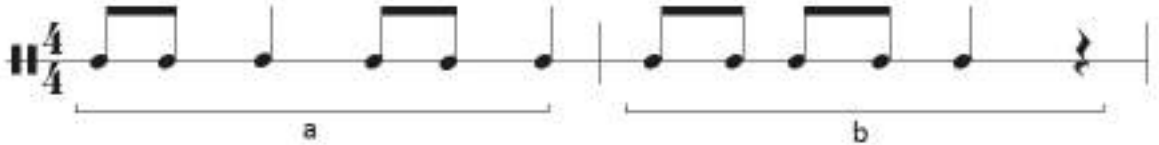
Etkinliğin Amacı:

Ritim yazma ve çalma

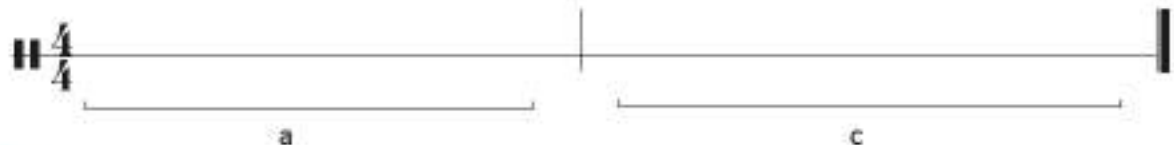
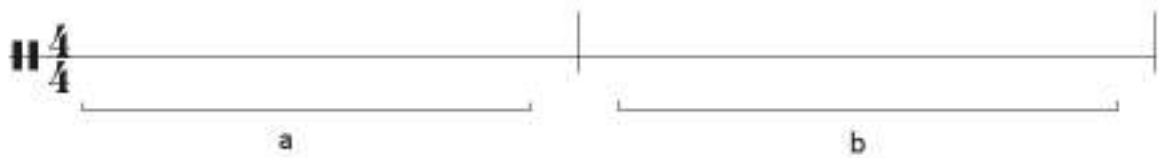
Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem, tef, ritim çubukları, marakas vb.

a) Aşağıdaki a ve b bölümü verilen ritim kalıbının c ve d bölümünü yazıp ritim kalıbını çeşitli ritim çalgıları ile seslendiriniz.

b) Aşağıda verilen sıralamaya (a, b, a, c) uygun basit ritim kalıpları yazınız, ritim kalıplarını çeşitli ritim çalgıları kullanarak birlikte seslendiriniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Malatya türküsü

Etkinliğin Amacı:

Bildiği ezgilere ritim yazabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem, çeşitli ritim çalgıları

Aşağıdaki "Malatya" adlı türküye basit ritim kalıpları yazarak ritim çalgılarıyla seslendiriniz.

MALATYA

Orta yavaş (Andante)

♩ = 86

Anon m Örkü

Yöre: Ma atya

Der eyen: Se ahattin ALPAY

Ma at ya Ma at ya bu un maz e ş n
Ma at ya y baş tan ba şa ç çek bü rü müş

Gö nü e r coş tu rur ay a gü ne ş n
Ma at ya n n genç e r a m ş yü rü müş

A man a man a man a man Ker nek m s n

Ker ne ğe ge me ye de ye m n m s n

BENİM EZGİM

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Ezgi oluşturmak için ritim gerekli midir? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Daha önce öğrenmiş olduğumuz basit ritim kalıplarını hatırlayalım:

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ritim oluşturuyorum

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturmada ritim ögesini kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda verilen ölçülerin üzerine kelimeye uygun olan ritim kalıbını yazınız. Yazmış olduğunuz ritim kalıbını beden perküsyonu ile çalınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ezgi yazıyorum

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Aşağıda ilk iki ölçüsü verilmiş olan ezgiyi tamamlayınız ve seslendiriniz.

BİLGİ KÖŞESİ

Müzik Kayıt Teknolojisi: Müzikle ilgili yapmış olduğumuz her türlü çalışmayı bilgisayar ortamında kayıt altına alabilmek mümkündür. Nota yazım çalışmalarını yapabileceğimiz günümüzde kullanılan bir çok program vardır. Ayrıca müzik ve ses düzenleme çalışmalarını yapabileceğimiz bazı programlar da mevcuttur.

Müzik kayıt teknolojisi müziksel çalışmalarımızı oldukça kolaylaştırmakta ve hızlandırmaktadır. Ancak yaptığımız her türlü araştırma ve kayıtlarda güvenli internet kullanımı ile ilgili bazı hususlara dikkat etmemiz gerekmektedir. Kişisel bilgilerimizi ve şifrelerimizi paylaşmamalıyız ve kullandığımız programların yasal ve lisanslı olmasına dikkat etmeliyiz. Bu yazılımların lisanslı olması bilgisayarımızda bulunan verilerin güvenliği açısından önemlidir.

Siber Güvenlik: Kurumlar açısından siber güvenlik, işle ilgili kritik öneme sahip işlevlerin kullanılabilir olmasını, operasyon ve bilgi güvenliği sayesinde gizli verilerin korunmasını sağlamak demektir. Ülkeler açısından ise vatandaşların, kurumların, kritik altyapının ve devlete ait bilgisayar sistemlerinin saldırılara ya da verilerin çalınmasına karşı korunması anlamına gelir. Tanımlar farklı olsa da siber güvenlik bireylerin, kurumların ve devletlerin bilgi işlem hedeflerine özel ve güvenilir bir şekilde ulaşmalarına olanak veren ortak etkinlikleri ve kaynakları ifade eder.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Benim ezgim

Etkinliğin Amacı:

Ezgi oluşturma ve kayıt altına alma.

Araç - Gereçler:

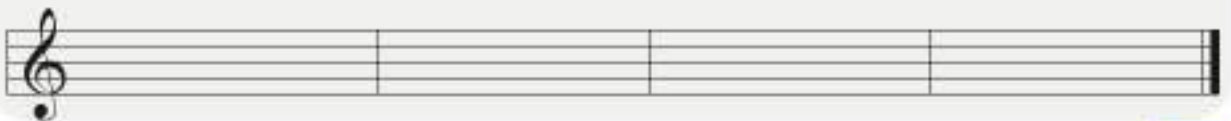
Ders kitabı, kalem, CD, taşınır bellek vb.

Aşağıda verilen dizek üzerine

a) 4/4'lük, başlangıç sesi do, mi, sol seslerinden biri olan ve "do" sesi ile biten bir ezgi yazınız.

b) Yazdığınız ezgiyi kayıt altına (hafıza kartı, taşınır bellek, CD vb.) alınız.

SANAT VE MÜZİK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Sanat dallarından hangilerini biliyorsunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.
2. Sanat eseri hakkında neler biliyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.
3. Atatürk'ün "Sanat ve sanatçıdan yoksun bir toplumun canlılığı olmaz." sözünden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Sanat: Bir duygunun, bir tasarımın ya da güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tümüne ya da bu anlatım sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılığa sanat denir. Sanat inceliklerin tamamıdır. Bir meslekte uyulması gereken kuralların tümüdür.

Sanatçı: Sanatı icra eden, bir düşünceyi ya da bir görselliği en güzel şekliyle yansıtan veya ifade edebilen kişidir.

Sanat Eseri: Sanatçının kendine özgü duygusunu, heyecanını, hayal gücünü ve yeteneklerini yansıttığı insanların duygu, düşünce ve hayal dünyasını geliştiren eserlerdir.

İnsanların duygularının bir anlatım yolu ve biçimi olan sanat, çeşitli şekillerde gruplandırılır:

1. **Görsel Sanatlar:** Resim, heykel, mimari, seramik, vitray, fotoğraf vb.
2. **İşitsel Sanatlar:** Müzik, edebiyat vb.
3. **Sahne Sanatları:** Opera, bale, halk dansları, halk oyunları, tiyatro, sinema, müzikal, pandomim sanatı, kukla, gölge oyunu vb.

Bu sanat dallarının tamamına güzel sanatlar denir.

Sanat dalları toplum yapısı içinde birbirinden bağımsız düşünülemez. Müzik de sanatın bir dalı olduğu için diğer sanat dallarıyla etkileşim içindedir. Kişiden, toplumdaki ve diğer sanatlardan ayrı düşünülemez. Müzik toplumsal olgulara hitap etmektedir.

Müziğin edebiyatla ilişkisi: Müziğin önemli ögesi olan şarkı sözleri için şiirlerden de yararlanır.

Müziğin mimari ile ilişkisi: Konser salonları yapılırken salonların akustik yapısının uygun olması için mimariden yararlanır.

Müziğin tiyatro ve sinema ile ilişkisi: Sinema ve tiyatro, seyirciye duygu ve düşünceleri daha kolay aktarabilmek için müziğin gücünden, etkisinden yararlanır.

Müziğin halk dansları ve bale ile ilişkisi: Bu sanat dalları doğrudan müzikle bağlantılı sanatlardır. Halk dansları ve bale müziksiz icra edilemez.

Müziğin opera ve müzikal ile ilişkisi: Opera diyalogları müzik yoluyla verilir. Şarkılı tiyatro oyunları olan müzikaller, müziksiz olmaz.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Çoban Çeşmesi şiiri

Etkinliğin Amacı:

Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, bilgisayar vb.

Faruk Nafiz Çamlıbel'in "Çoban Çeşmesi" isimli aşağıdaki şiirini bir müzik eşliğinde okuyunuz.

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi,
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi.

Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca
Yol almış hayatın ufuklarınca.
O hızla dağları Ferhat yarınca
Başlamış akmağa çoban çeşmesi.

O zaman başından aşkındı derdi.
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi.
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu,
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmadı toprağa çoban çeşmesi.

Leyla gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda,
Ateşten kızaran bir gül arar da,
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi.

Ne şair yaş döker, ne aşık ağlar.
Tarihe karıştı eski sevdalar.
Beyhude seslenir, beyhude çağlar,
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi...

Faruk Nafiz ÇAMLİBEL

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Müzik şiir ilişkisi

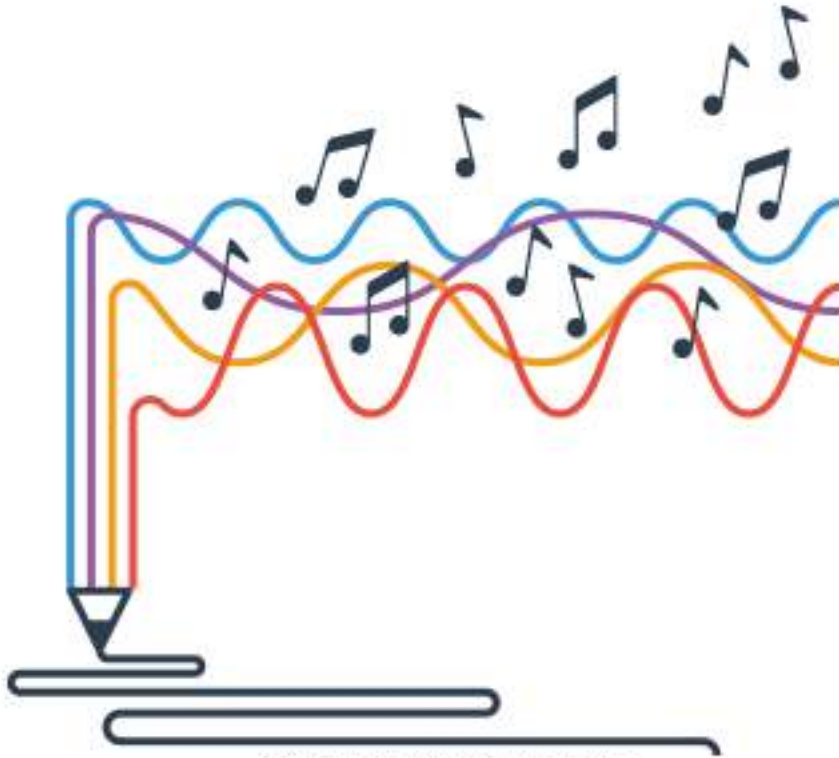
Etkinliğin Amacı:

Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Şiirle birlikte dinlemiş olduğunuz müziğin şiirin duygusuna olan etkisini yazınız ve yazdıklarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 3.1 : Müzik ve duygu

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:
Mihriban şiiri

Etkinliğin Amacı:
Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrayabilme

Araç - Gereçler:
Ders kitabı, akıllı tahta, bilgisayar vb.

Aşağıdaki "Mihriban" adlı şiiri okuyunuz. Bestelenmiş hâlini dinleyerek müziğin şiir üzerindeki etkisini tartışınız.

MİHRİBAN

Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışım, çözülüyor Mihriban.
Ayrılıktan zor belleme ölümü,
Görmeyince sezilmiyor Mihriban.

Yâr deyince, kalem elden düşüyor.
Gözlerim görmüyor, aklım şaşıyor.
Lambada titreyen alev üşüyor.
Aşk, kağıda yazılmıyor Mihriban.

Önce naz, sonra söz ve sonra hile...
Sevilen, seveni düşürür dile.
Seneler, asırlar değişse bile
Eski töre bozulmuyor Mihriban.

Tabiplerde ilaç yoktur yarama.
Aşk deyince ötesini arama.
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.

Boşa bağlanmamış bülbül, gülüne.
Kar koysan köz olur aşkın külüne...
Şaştım kara bahtın tahammülüne.
Taşa çalsam ezilmiyor Mihriban.

Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi, gamı.
Bir kördüğüm baştan sona tamamı...
Çözemedim... Çözülüyor Mihriban.

Abdürrahim KARAKOÇ

MÜZİKTE DİZİLER VE MAKAMLAR

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğimiz ezgilerin bizlerde oluşturduğu farklı duyguların sebebi nedir? Düşüncelerinizi paylaşınız.
2. Bildiğiniz müzik türlerini birbirinden farklı kılan sebepler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Tek diyezli majör ton sol majördür. Majör tonlardaki ezgiler genellikle hareketli olup insana neşe ve coşku hissi verir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:
Neşe şarkısı

Etkinliğin Amacı:
Tek diyezli majör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:
Ders kitabı

Aşağıdaki "Neşe" adlı şarkıyı seslendiriniz.

NEŞE

Orta (Moderato)

$\text{♩} = 108$

Hatice TEZCAN

BİLGİ KÖŞESİ

Tek diyezli minör ton mi minördür. Minör tonlardaki ezgiler genellikle duygusal olup insana hüzün hissi verir.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yurdumda şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Tek diyezli minör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Yurdumda" adlı şarkıyı seslendiriniz.

YURDUMDA

Orta (Moderato)

♩ = 120

Mahir DİNÇER

To- hum- lar fi- da- na fi- dan- lar a- ğa- ca a- ğaç- lar or-
 Bir tek dal kır- ma- dan or- man- sız kal- ma- dan her in- san bir
 ma- na dön- me- li yur- dum- da Yu- va- dir- kuş- la- ra ör- tü- dür-
 fi- dan dik- me- li yur- dum- da

72 top- ra- ğa Can ve- rir do- ğa- ya or- man- lar yur- dum- da

FINE

BİLGİ KÖŞESİ

Fa majör dizisi aşağıdaki gibidir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Zımterelelli şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Tek bemollü majör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Zımterelelli" adlı şarkıyı seslendiriniz.

ZIMTERELELLİ

Çabuk (Allegro)

♩ = 140

Uyarlayan

Muammer - Meliha SUN

Biz köy- ler- den ge- len şen çal- gı- cı- la- nız hey nız

Da- vul ke- man dü- düğ çal- nız hey nız

Şar- kı söy- ler o- yun o- y- na-

Zım- te- re- lel- li zım- te- re- lel- li zım- te- re- lel- li zım zım zım

BİLGİ KÖŞESİ

Re minör dizisi aşağıdaki gibidir.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Yaşamak şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Tek bemollü minör diziyi kavrama

Araç - Gereçler:

Ders kitabı

Aşağıdaki "Yaşamak" adlı şarkıyı seslendiriniz.

YAŞAMAK

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: Cemil Cevdet EMREM

Müzik: Veli KANIK

Ge-li-niz ge-li-niz si-lin-sin e-le-mi-niz
Yem-ye-şil bah-çe-ler de-re-te-pe bü-tün yer

Dal-da şu ö-tü-şen bü-l-ler ne-şen
Dağ-lar ve ba-yır-lar e-sen rüz-gâr-lar

Ne-şe-miz en bü-yük e-mel-dir di-yor ah

Ya-şa-mak ne hoş-tur gü-zel-dir di-yor

BİLGİ KÖŞESİ

Dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine makam denir. Makam bir dizide belirli sesi veya sesleri güçlendirilerek oluşturulan ezgilerin belirli bir seste bitirilmesidir. Her şarkının veya ezginin bir makamı vardır. Makamlarımız seyir bakımından çıkıcı, inici, inici - çıkıcı özellik gösterir. Türk müziğinde makamlar üç gruba ayrılır:

1. Basit makamlar
2. Göçürülmüş makamlar
3. Bileşik makamlar

Kürdi Makamı: Basit makamdır. Makam dizisi çıkıcı bazen de çıkıcı - inicidir. Kürdi makamı günümüzde arabesk ve güncel müziklerde sıklıkla kullanılan bir makamdır.

Türk sanat müziğinde diziler makam, Türk halk müziğinde ise ayak olarak adlandırılır. Örneğin Türk sanat müziğinde eviç makamı dizisi, Türk halk müziğinde misket olarak adlandırılır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Evlerinin Önü Yıldız Piyade türküsü

Etkinliğin Amacı:

Eviç makamını ayırt edebilme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Evlerinin Önü Yıldız Piyade" adlı türküyü dinleyiniz.

Görsel 3.2 : Türk müziği enstrüman örnekleri

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Aşk Rüyası Çok Zaman
şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Kürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta,
mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen kürdi makamındaki "Aşk Rüyası Çok Zaman" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

AŞK RÜYADIR ÇOK ZAMAN

Çabuk (A egro)

♩ = 145

Söz: Ya ç n BENL CAN

Müz k: urhan AŞAN

O masa da çok güze ,
Sevg s sana yeter
Yok yok dey p b r haber
Üzü dü ğün şe ye bak.

Bak p bak p resm ne,
ürkü yak p sm ne,
Yok yok dey p b r haber,
Üzü dü ğün şe ye bak.

BİLGİ KÖŞESİ

Acemkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inicidir. Makamın adının kökeni Arapça ve Farsçadan gelmektedir. Müzik tarihimize baktığımızda acemkürdi makamının 3. Sultan Selim döneminde oluşturulduğu görülmektedir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Kır Atıma Bineyim şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Acemkürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen acemkürdi makamındaki "Kır Atıma Bineyim" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

KIR ATIMA BİNEYİM

Orta (Moderato)

♩ = 120

Nasibin Mehmet YÜRÜ

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Makam bilgisi

Etkinliğin Amacı:

Makamları hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Bak Yine Geçti Bahar" ve "Nar Tanem Bir Tanem" adlı şarkıları dinleyiniz ve hangi makama ait olduklarını bulmaya çalışınız.

Bak Yine Geçti Bahar:

Nar Tanem Bir Tanem:

BİLGİ KÖŞESİ

Muhayyerkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inacidir. Muhayyerkürdi makamı, Lale Devri'nden gelen bir makam olarak bilinmektedir. Sultan III. Selim'den önceki devirde muhayyerkürdiye örnek bulmak çok güçtür. Sultan III. Selim'den sonra ise makam geliştirilerek makamın örnekleri arttırılmıştır. Günümüzde en sık kullanılan şekli muhayyer makamı dizisiyle başlayıp kürdi makamı dizisi ile biten dizidir. Zamanımız bes-tekârları tarafından muhayyerkürdi makamıyla şarkılar ve fantezi eserler bestelenmiştir.

Görsel 3.3 : Notaların dili

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ne Olursun Güzelim Sevsen Beni şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Muhayyerkürdi makamını hissetme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilen muhayyerkürdi makamındaki "Ne Olursun Güzelim Sevsen Beni" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

NE OLURSUN GÜZELİM SEVSEN BENİ

Yavaş (Adagio)

Rüştü DEMİRCİ

Ne ol- lur- sun gü- ze- lim sev- sen be- ni Yâr- dî- ye- rek,
 Yak- tır- yı- tır kül et- tir e- rit- tir be- ni Mec- nu- na çe-
 zi- ne- ne- sar- san- be- ni (sar- ...) ni (sar- ...)
 vî- dîr- mah- vet- tir be- ni ni-
 âr- gun- dî- du- re- cek- sîn-
 şî- şî- gi- bi- sev- mez- sen-
 en- so- nî- da- sen- be- ni en- so- nî- da- sen- be- ni
 kâr- deş- gi- bi- sev- be- ni kâr- deş- gi- bi- sev- be- ni
 Da- ga- an- dî- da- du- rul- dum kâ- tî- mî- ar- dî- dan vo- rul- dum
 Bin- len- ce- gü- çel- ger- dum de- en- sâ- nî- sa- na-
 vu- rul- dum en- son- sa- na- vu- rul- dum

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1 Güzel sanatların sınıflandırılmasında müzik aşağıdaki bölümlerden hangisinin içerisinde yer alır?
A) Görsel sanatlar B) İşitsel sanatlar C) Sahne sanatları D) Tiyatro sanatı

2 Aşağıdakilerden hangisi müziğin ilişkili olduğu sanat dalı değildir?

A) Görsel sanatlar B) Sahne sanatları C) Fonetik sanatlar D) El sanatları

3 Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.
Tek diyezli majör ton sol majördür. ()
Majör tonlardaki ezgiler genellikle duygusal olup insana hüznü verir. ()
Tek bemollü majör ton fa majördür. ()

4 Aşağıda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Türk sanat müziğinde dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine denir.

Bir duygunun, bir tasarımın ya da güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tümüne ya da bu anlatım sonucu ortaya çıkan yaratıcılığa denir.

Opera, bale, halk dansları, halk oyunları, tiyatro, sinema, müzikal, pantomim sanatı örnektir.

5

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	EVET	HAYIR
Müzik eserlerine basit ritim eşlikleri yazabilirim.		
Öğrendiğim notalarla kendi ezgimi yazabilirim.		
Seslendirdiğim ezgiyi hafıza kartı, CD, mp3 çalar vb. araçlara kaydedebilirim.		
Müzik eserlerini dinlerken veya kaydederken güvenli internet kullanım kurallarına dikkat ederim.		
Yasal internet kullanım kurallarına dikkat ederim.		
Dinlediğim müzik eserlerinin makamlarını ayırt edebilirim.		
"Kır Atma Bineyim" adlı şarkıyı söyleyebilirim.		

4.

BÖLÜM

KONULAR

TÜRK MÜZİĞİ BİÇİMLERİ

MÜZİK KÜLTÜRÜMÜZE SES VERENLER

TÜRKÜ HİKÂYELERİ

MAHALLÎ SANATÇILAR

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Türk müziği biçimlerini tanıyacağız.

Türk kültürüne ait müzikleri dinleyeceğiz.

Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırıp canlandıracağız.

Mahallî sanatçılarımızı araştıracağız.

ANAHTAR KELİMELELER

Peşrev

Kırık Hava

Saz Semaisi

Mahallî

İlahi

Şarkı

Nefes

Longa

Değiş

Uzun Hava

TÜRK MÜZİĞİ BİÇİMLERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Türk kültürüne ait müziklerimiz hakkında neler biliyorsunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve tasavvuf (dinî) müziği yüzyılları kapsayan köklü kültürel özelliklere sahiptir.

TÜRK HALK MÜZİĞİ

Türk halkının düşüncelerini, duygularını ve yaşantısını dile getiren, yaşadığı yörenin geleneklerini ve kendine özgü özelliklerini ifade eden sözlü ya da sözsüz ezgilerdir. Bu ezgiler kuşaktan kuşağa ve kulaktan kulağa aktararak günümüze ulaşmıştır.

Halk müziğinin bestecileri genellikle bilinmez, halk müziği eserleri anonimdir. Anonim özelliğiyle toplulukları temsil eder, onların bölgesel ya da yöresel dil ve tavır özelliklerini yansıtır.

Türk halk müziğini uzun hava ve kırık hava olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

* Uzun Hava

Ritmi ve ölçüsü belli olmayan, serbest olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. Uzun havalar ezgi ve okuyuş biçimi (ağız - üslup) yönünden ait olduğu bölgenin özelliklerini yansıtır.

Ağıt olarak hemen her yörede mevcuttur. Ağıdın dışında uzun havalar yöresine göre maya, bozlak, hoyrat gibi adlarla anılır.

* Kırık Hava

Halk müziğinde belli bir ritmi ve ölçüsü olan, sözlü ve sözsüz olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. Bunlar kendi içinde türküler ve oyun havaları olarak gruplandırılır.

- Türkü

Halkın sevincini, özlemlerini, mutluluğunu, üzüntüsünü, acısını, ayrılığını dile getiren ölçülü halk müziği eserleridir. Türküler halk şiirlerinin yine halk ezgileriyle birleşmesinden oluşur.

Türküler, Anadolu'nun her yöresinde değişik adlarla anılır. Deyiş, semah, halay, zeybek, horon, bar bunlardan bazılarıdır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Uzun hava

Etkinliğin Amacı:

Uzun havayı dinleme yoluyla öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Şad Olup Gülmedim De" ve "Hüma Kuşu Yükseklerden Seslenir" adlı uzun havaları dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Şu Dalma'dan Geçtin mi?
türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türküyü dinleme yoluyla
öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Şu Dalma'dan Geçtin mi?" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ŞU DALMA'DAN GEÇTİN Mİ? (YÖRÜK ALI)

Çok yavaş (Largo)
♩ 50

Anon m Türkü
Yöres : Naz

Der eyen: Muzaffer SARISÖZEN

Şu Da_ ma-dan geç_ tin m So_ ğük_ su- ar ç_ tin m
Cep- ke_ n- n n ko_ a- r Pa- r_ d- yor pu_ a- r

E- fe_ e- r n_ ç n- de Yö- rük A- - y seç_ tin_ m
Yö- rük de A- ge_ - yor A- ç_ Ay- d n_ yo_ a_ r

Hey g- d- m n e- fe_ s e_ fe_ s_ e- fe- e- r n e- fe_ s

Görsel 4.1: Zeybek

BİLGİ KÖŞESİ

- Oyun havaları

Halk oyunlarına eşlik amacıyla çalınıp söylenen eserlerdir. Bunlar sözlü ya da sözsüz olabilirler. Karadeniz Bölgesi'nde horon, Trakya'da karşılama, Ege Bölgesi'nde zeybek, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde halay adı ile anılır. Bunların dışında kaşık, bar, teke, hora, seymen gibi yöresel oyunlarımız da vardır.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Oyun havaları

Etkinliğin Amacı:

Oyun havalarını dinleme yoluyla öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Bitlis Halayı" ve "Silifke'nin Yoğurdu" adlı oyun havalarını dinleyiniz.

Görsel 4.2 : Tahta kaşık

Görsel 4.3 : Kaşık oyunu

Görsel 4.4 : Halay

Görsel 4.5 : Davul ve zurna

BİLGİ KÖŞESİ

TÜRK SANAT MÜZİĞİ

Türk sanat müziği makamsal bir müzik türüdür. Besteler Türk müziği ses sistemine (komalı ses sistemi) göre yapılır. Her makamın kendine özgü özelliği vardır. Türk müziğinde kullanılan ritim kalıplarına usul denir. Türk sanat müziğinde eserler, makamlar ve usullerin özelliklerine göre biçimlere ayrılır: peşrev, saz semaisi, longa, şarkı... Bu türler genellikle fasıl programlarında bir arada sunulur. Türk sanat müziğinde aynı makamda ve değişik türlerdeki müzik eserlerinin çalınıp söylenmesine fasıl denir. Fasıl programlarında peşrev, şarkı, taksim, saz semaisi gibi türler yer alır.

* Peşrev

Bir makamın özelliklerini belirten ve genellikle fasılın başında çalınan iki, üç, dört haneden ve hane sonlarında tekrarlanan teslimden oluşan sözsüz saz eserleridir.

* Taksim

Herhangi bir saz tarafından seslendirilen, icra edilecek makamın özelliklerini gösteren, doğaçlama yapılan, usule bağlı olmayan saz müziğidir.

Görsel 4.6: Türk sanat müziği konseri

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Taksim örnekleri

Etkinliğin Amacı:

Taksim biçimini dinleyerek hissetme.

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Kürdi, acemkürdi ve muhayyerkürdi makamlarında taksim örnekleri dinleyiniz.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Mini Mini Bir Nihavent
Peşrevi

Etkinliğin Amacı:

Peşrev biçimini dinleyerek
hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Hüseyin Saadeddin Arel'in "Mini Mini Bir Nihavent Peşrevi" adlı eserini dinleyiniz.

MİNİ MİNİ BİR NİHAVENT PEŞREVI

Çok yavaş (Largo)

Hüseyin Saadeddin AREL

♩ = 60
1. Hane

p *mf*

5 *p* *f*

9 *p* *mf*

13 *f* Tes m

17 *p* *mf* SON

21 *f* 2. Hane

25 *ff*

29 *p* *mf* 3. Hane

33 *mf* *mf*

BİLGİ KÖŞESİ

* Saz Semaisi

Bir makamın özellik ve karakterine uygun olarak yapılan ve fasılın sonunda çalınan sözsüz saz eseridir. Dört hane ve hane sonlarında tekrarlanan teslimden oluşur.

* Longa

Türk müziğinde 2/4'lük (nim sofyan) usulüyle bestelenmiş hareketli, canlı ve yürük oyun havasıdır. Ancak müziğimizde fasıl sonlarında kullanılır.

* Şarkı

Türk sanat müziğinde müzikal yapısı küçük, anlaşılması kolay, sözlü müziğin en çok kullanılan biçimidir. Genellikle aşk üzerine söylenir. Nakaratı ve ara nağmesi vardır.

Görsel 4.7: Türk sanat müziği konseri

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Muhayyerkürdi Saz Semaisi

Etkinliğin Amacı:

Saz semaisi biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Sadi İşılay'ın "Muhayyerkürdi Saz Semaisi"ni dinleyiniz.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Nihavent Longa

Etkinliğin Amacı:

Longa biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Kevser Hanım'ın "Nihavent Longa" adlı eserini dinleyiniz.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Dargın Ayrılmayalım şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Şarkı biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Dargın Ayrılmayalım" adlı şarkıyı dinleyiniz ve seslendiriniz.

DARGIN AYRILMAYALIM

Orta yavaş (Andante)

♩ = 96

Yusuf NALKESEN

Dar-gın ay-rıl-ma-ya-lım di-ye koş-tum sa-na dün Göz-le-rim va-ğun-la-rı
 Yol-cu-lar a- ra-sın-da a- ra-dım se- ni bir bir E- lim-de kal-dı ya-zık

da- laş- tı üz- gün- üz- gün- da- laş- tı üz- gün-
 çi- çek- le- rin- le- men- dil- çi- çek- le- rin- le-

1. 2.
 üz- gün (saz) üz- gün (saz)
 men- dil men- dil

10 Çık- ma- dın pen- ce- re- ye
 Ge- tir- miş- tim sa- na bir

1. 2.
 ne gö- rün- dün- ne gül- dün ah- dün ah-
 de- met be- yaz- ka- ran- tı ah- tı ah-

17 Göz-le- rim va-ğun-la-rı da- laş- tı üz- gün- üz- gün-

20 1. 2.
 da- laş- tı üz- gün- üz- gün- (saz) üz- gün-

BİLGİ KÖŞESİ

TASAVVUF MÜZİĞİ

Dini duyguların ve düşüncelerin ifade edildiği müzik türüdür. Dini müzik türlerinden bazıları şunlardır: Mevlevi ayini, salat, nefes, ilahi, deyiş, kaside, semah...

* Sala (Salat)

Hız. Muhammed'e (S.A.V) hürmet, dua ve selam içeren sözlerin usulsüz olarak ezgilendirilmesiyle oluşur. Sabah salası, cuma salası, cenaze salası, salat-ı ümmiyye, salat ü selam bu türün örneklerindedir.

* İlahi

Sözleri dini duyguları ve düşünceleri içeren, her makamdan çeşitli usullerle kendine has bir tavra bestelenmiş eserlerdir. İlahiler bir veya birkaç kişi tarafından dini meclislerde okunur.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Salat-ı Ümmiyye

Etkinliğin Amacı:

Sala biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Buhûrîzâde Mustafa İtrî'nin "Salat-ı Ümmiyye" adlı eserini dinleyiniz ve seslendiriniz.

SALAT-I ÜMMİYYE

Orta yavaş (Andante)

100

trî

A a hüm me sa a â sey y d nâ Mu ham me d n n ne b y y

üm my y ve a â â hî ve sah b hî ve se m

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Demedim mi Demedim mi?
İlahisi

Etkinliğin Amacı:

İlahi biçimini dinleyerek kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Pir Sultan Abdal'ın "Demedim mi Demedim mi?" adlı ilahisini dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

* Nefes

Bektaşî tekkelerinde okunmak üzere Bektaşî şairler tarafından sözleri yazılan, çeşitli makamlardan küçük usullerle bestelenmiş manzum ilahilerdir. Bunların ilahilerden farkı Hz. Muhammed (S.A.V) ile beraber Hz. Ali'nin de övülmesine yer verilmesidir.

* Mevlevî ayini

Ayin tekkelerde yapılan toplu ibadet şekillerinden biridir. Kelime anlamı dinî törendir. Ayinlerde her hareket tasavvufî düşüncelerin izlerini taşır.

* Deyiş

Anadolu halk müziği ve edebiyatında türkü, mani, koşma gibi türlerle söylenen ya da yazılan ezgili müzik türüdür. Âşık müziği ve edebiyatında deyiş sözcüğü, Alevî ve Sünnî âşıkların ortak kullandığı bir terimdir. Deyişlerdeki sözel ifade ezgiyle bağlantılı ve şiirdeki anlatım ile melodik akış birbiriyle uyum içindedir.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Zahit Bizi Tan Eyleme

Etkinliğin Amacı:

Nefes biçimini hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Zahit Bizi Tan Eyleme" adlı nefes örneğini dinleyiniz.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Mevlevî ayini

Etkinliğin Amacı:

Mevlevî ayini biçimini dinleyerek hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Öğretmeninizin sınıfa getirdiği Mevlevî ayini örneğini dinleyiniz.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Eser yorumlama

Etkinliğin Amacı:

Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini yazma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Türk müziği biçimleri ile ilgili eserler dinlediniz. Dinlediğiniz müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Seherde Bir Bağa Girdim
deyişi

Etkinliğin Amacı:

Deyiş biçimini hissetme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Seherde Bir Bağa Girdim" adlı deyişi dinleyiniz ve seslendiriniz.

SEHERDE BİR BAĞA GİRDİM

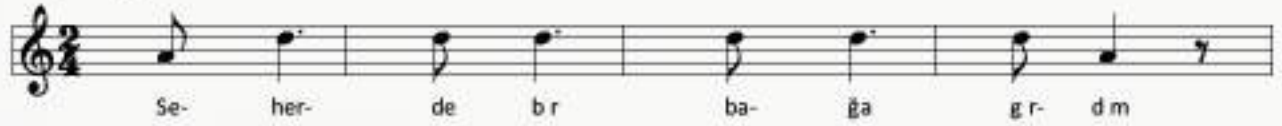
Anonim Türkü

Yöres : Tercan / Erzurum

Derleyen: N. D. TÜFEKÇİ

Orta (Moderato)

♩ 120

MÜZİK KÜLTÜRÜMÜZE SES VERENLER

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğiniz veya söylediğiniz müziklerin söz yazarını ve bestecisini merak eder misiniz?
2. Türk müziği kültürüne katkıda bulunmuş müzik insanları tanıyor musunuz? Bilgilerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

İçerisinde duygu, düşünce, ses ve birçok kültür ögesi barındıran müzik, ait olduğu toplumun kültürel yapısını en iyi ifade eden araçlardan biridir. Yüzyıllar boyunca halkın neşesi, hüznü, acısı, isyanı samimi bir anlatım biçimi olan müzikle ifade edilerek nesilden nesile aktarılmıştır. Dolayısıyla köklü bir tarihe sahip olan Türk halkının müzik kültürü de oldukça zengindir. Müziğin Anadolu coğrafyası üzerindeki gelişimini Türk müzik kültürü kapsamında inceliyoruz. Zaman zaman çeşitli kültürlerle etkileşim içerisine giren Türk müziği, tarihî süreçte birçok değişim ve dönüşüm yaşamıştır. Geleneksel müziklerden popüler müzik anlayışına kadar çok geniş bir yelpazeye sahip Türk müzik kültürüne katkı sunan birçok sanatçımız vardır.

BUHÜRİZÂDE MUSTAFA İTRİ (1640 - 1712)

Asıl adı Mustafa, takma adı ise İtrî'dir. Çiçekçilik ve meyvecilikle uğraştığı için İtrî mahlasını aldığı söylenir. Buhürizâde Mustafa Efendi, Türk müziğinin kurucusudur. VI. Mehmet döneminde büyük üstat olarak ünlenmiş, devlet erkânı huzurunda fasıllar icra etmiştir. İtrî'nin müzikle ilgili kuramsal bilgilerinin çok üstün düzeyde olduğu kabul edilmektedir. Bestelerindeki melodi zenginliği çok kuvvetli olan sanatçı; peşrev, saz semaisi, kâr, beste, semai, ayin, naat, tevşih, tekbir, sala ve ilahi olmak üzere Türk müziğinin hemen her formunda eser vermiştir. İtrî'nin uğraşı konuları yalnız müzikle sınırlı kalmamıştır, şiirle ve hattatlıkla da ilgilenmiştir. Dinî musikinin çok önemli eserleri İtrî'ye aittir. Segâh Bayram Tekbiri, Segâh Salat-ı Ümmiyye, Cuma Salâtı, Dilkeşhaveran Gece Salası, Rast Mevlevî Naat-ı Mevlâna, Neva Kâr eserlerinden bazılarıdır.

Ülkemizin teklifi üzerine, UNESCO tarafından 2012 "İtrî Yılı" kabul edilmiştir.

Görsel 4.8 : İtrî (Temsili)

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Segâh Tekbir

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Buhürizâde Mustafa İtrî'nin "Segâh Tekbir" adlı eserini dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

YESARİ ASIM ARSOY (1896 - 1992)

Bağlamayla başladığı müzik yolculuğuna dokuz telli de denilen divan sazıyla devam etti. İki sene sonra uda heveslenerek bu sazda karar kıldı. Kendi gayretleriyle de musikiye ait bilgileri sağlam temellere oturttu. 1929'da bestekârlığa ilk adımını attı ve evlatlarım dediği üç eseri aynı yılda besteledi. 1933'te ehl-i vukuf (bilirkişi) olarak Yunanistan'a, 1938'de Batı müziğinde bilgisini ilerletmek ve çok sevdiği Çıgan müziğini yerinde dinlemek amacıyla Romanya'ya gitti. Burada kaldığı üç ay içerisinde müzik ufkunu genişleterek yurda döndü. İki yüz elli civarında eseri vardır.

Görsel 4.9 : Yesari Asim Arsoy

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Akasyalar Açarken şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Yesari Asim Arsoy'un "Akasyalar Açarken" adlı şarkısını dinleyiniz.

AKASYALAR AÇARKEN

Çabuk (A egro)
136

Yesari Asim ARSOY

Yâr yo- u- nu__ ko__ a__ d m Be- yaz_ men_ d __ sa__ a__ d m

O- na ç- çek__ yo__ a__ d m a- kas- ya- ar__

a- çar__ ken Yâ- r m_ ge- r__ ya__ n__ ma Ka- n__ kay_ nar__

ka__ n__ ma Ne- şe ka- tar__

ca__ n__ ma A- kas- ya- ar__ a- çar__ ken

BİLGİ KÖŞESİ

SAFİYE AYLA (1907 - 1998)

Türk sanat müziğine yetmiş beş yıl boyunca emek veren, Cumhuriyet Dönemi'nin en tanınmış ses sanatçılarından. İstanbul'da dünyaya gelen sanatçı, müziğe küçük yaşta piyano çalarak başlamış, daha sonra ünlü bestekârlardan müzik dersleri almıştır. İlk kez 1931'de sahneye çıkan Safiye Ayla'nın en büyük hayranlarından biri de Mustafa Kemal Atatürk'tür. Onu dinlemekten büyük haz alan Mustafa Kemal, yapılan toplantılarda ve düzenlenen yemeklerde ona sık sık sevdiği şarkıları söyletirdi.

Görsel 4.10 : Safiye Ayla

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Çile Bülbülüm Çile şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Safiye Ayla'nın seslendirdiği "Çile Bülbülüm Çile" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

ZİYA TAŞKENT (1932 - 1999)

1953 yılında radyo sanatçısı olan Ziya Taşkent, 1973 yılında Ankara Radyosunda koro yönetmenliğine başladı. Şarkıcılığın yanı sıra beste çalışmalarına başlayan sanatçı, birbirinden güzel şarkılar besteledi. Ankara Radyosunda başlayan sanat yaşamını daha sonra Türkiye Radyo Televizyon Kurumu çatısı altında sürdürdü. Kırk beş yıl boyunca solist, hoca, besteci ve şef olarak görev yaptı. 1998 yılında Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı tarafından Ziya Taşkent'e devlet sanatçısı unvanı verildi. Ziya Taşkent 17 Ağustos 1999 tarihinde yaşadığımız deprem felaketinde yaşamını kaybetti.

Görsel 4.11 : Ziya Taşkent

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Ziya Taşkent'in bestelediği "Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

BEKİR SITKI SEZGİN (1936 - 1996)

Türk sanat müziği ses sanatçısı ve besteci. Babasından dinî müzik eserleri meşk eden sanatçı, İstanbul Belediye Konservatuvarında öğrenim görmüştür. Konservatuvarı bitirdikten sonra 1959 - 1976 yılları arasında İzmir Radyosunda ses sanatçısı ve şef olarak görev yapmıştır. 1976'da İstanbul Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında öğretmenlik yapmaya başlamıştır.

Geleneksel icra tarzının son temsilcilerinden olan Bekir Sıtkı Sezgin'in ilahi, durak, beste, ağır semai, yürük semai ve şarkı formlarında elli dolayında eseri vardır.

Bekir Sıtkı Sezgin, okuduğu mevlid-i şerifler, kasideler, klasik ta-vırdaki şarkılar ve Türk müziğinin hemen her formunda icra ettiği eserlerle yakın dönemin en gözde üstatlarından biri olmuştur.

Görsel 4.12 : Bekir Sıtkı Sezgin

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Bekir Sıtkı Sezgin'in seslendirdiği "Bahar Bitti, Güz Bitti" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

CİNUÇEN TANRIKORUR (1938 - 2000)

Türk sanat müziği ut sanatçısı, besteci, müzikolog, müzik yazarı, mimar ve eğitimci. Müziğe küçük yaşta annesinden aldığı ut dersleriyle başlayan sanatçı, çalgısında kendi çabasıyla ilerlemiş, on dört yaşındayken ferahnak makamında bir saz semaisi bestelemiştir. Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Bölümünü bitirmiştir. Yirmi iki ülkede solo ut ve ses resitalleri, konferans ve seminerler veren, bir ut metodu yazan Tanrikorur'un beş yüz beş tane eseri vardır. Çeşitli makamlarda klasik fasılları, Mevlevî ayinleri, Yahya Kemal'in şiirleri üzerine yeni formlarda besteleri, naatları ve ilahileri vardır. *Müzik Kimliği Üzerine Düşünceler, Biraz da Müzik, Saz ü Söz Arasında, Osmanlılarda Müzik* yayımlanmış olduğu eserlerden bazılarıdır.

Görsel 4.13 : Cinuçen Tanrikorur

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Günaydınım Nar Çiçeğim şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Cinuçen Tanrikorur'un bestelediği "Günaydınım Nar Çiçeğim" adlı eseri dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

MUZAFFER SARISÖZEN (1899 - 1963)

Halk müziği araştırmacısı, topluluk yönetmeni, folklor arşivi kurucusu, halk dansları öğretmeni, bağlama sanatçısı, eğitimci ve müzik yazarı. Sivas'ın tanınmış bir ailesinden gelen Muzaffer Sarısözen Sivas'ta ilkokul öğretmenliği yapmıştır. Daha sonra İstanbul Belediye Konservatuvarında öğrenim görmüştür. 1940 yılında Ankara Radyosunda kurulan "Yurttan Sesler" adlı halk müziği korosunu yönetmeye başlamıştır. İsmi "Yurttan Sesler" programıyla özdeşleşmiştir.

Muzaffer Sarısözen 1937 ile 1953 yılları arasında, on binden fazla halk ezgisini derledi ve kaydetti. Derlediği bu türküleri tasnif ederek çok zengin bir arşiv oluşturdu. *Seçme Köy Türküleri, Türk Halk Musikisi Usulleri, Bağlamada Çok Seslilik, İki Sesli Halk Türküsü* yayımlanmış kitaplarından bazılarıdır.

Görsel 4.14 : Muzaffer Sarısözen

7. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Konma Bülbül Konma Nergis Dalına türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Muzaffer Sarısözen'in derlemiş olduğu "Konma Bülbül Konma Nergis Dalına" adlı türküyü dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

NEŞET ERTAŞ (1938 - 2012)

Türk halk ozanı ve halk müziği sanatçısı olan Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'in Çiçekdağı ilçesinin Kırballar köyünde doğdu. Babası saz ustası Muharrem Ertaş'tır. Neşet Ertaş yedi çocuklu ailenin ikinci çocuğudur. Çocukluğunda ailesiyle birlikte Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Kırıkkale, Keskin, Yerköy, Kayseri, Yozgat ve köylerini gezdi. Bu yüzden okula gidemedi. Babası Muharrem Ertaş'tan halk müziği kültürünün inceliklerini öğrendi.

Neşet Ertaş bozlak türkülerini feryat olarak nitelerdi. Anadolu insanının acı ve kederini dile getiren onun sesiydi. Yoğun yöresel özellikler taşıyan bu müziğin ülke genelinde ve yurt dışında tanınmasını sağlamıştır. UNESCO tarafından "Yaşayan İnsan Hazinesi" kabul edilen Neşet Ertaş, 25 Nisan 2011 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tarafından "Fahri Doktora" ödülüne layık görüldü. Hayata veda ettiğinde arkasında kendisinin de tam olarak sayısını bilemediği yüzlerce türkü (plak, kaset, CD vs. şeklinde), onlarca şiir bırakmıştır.

Tekrara düşmeden, sürekli yenileyerek yaptığı doğaçlama icra, onun görkemli sanatının en önemli yönlerinden biridir. Neşet Ertaş, bu özelliğiyle okuduğu her türküyü damgasını vurmuş ve bugün herkes tarafından kullanılan "Neşet Ertaş Türküsü" isimlendirmesini hayatımıza sokmuştur.

Görsel 4.15 : Neşet Ertaş

8. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Bahçe Duvarından Aştım türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Neşet Ertaş'ın "Bahçe Duvarından Aştım" adlı türküsünü dinleyiniz ve seslendiriniz.

BAHÇE DUVARINDAN AŞTIM

Orta (Moderato)

108

Yöres : K rşeh r

Neşet ERTAŞ

Bah-çe du-va r n-dan_ aş-tım Bah-çe du-va r n-dan
aş- tım Sar- ma- ş k gü e do aş- tım
Sar- ma- ş k gü e do aş- tım Öp- tüm sev- d m
he- â eş- tim Öp- tüm sev- d m he- â
eş- tim Ya- n yo- rum ya- n - yo- rum ya- n yo- rum
he- e Ma- o - dum gon_ ca gü e
A- cem şa n ce be e

BİLGİ KÖŞESİ

VECİHE DARYAL (1908 - 1970)

Türk sanat müziği kanun sanatçımız. 1926'da Kız Muallim Mektebini bitiren sanatçı, İstanbul Radyosuna atanan ilk kanun sanatçısıdır. 1938'de Ankara Radyosuna geçmiştir. 1953'te yeniden İstanbul'a yerleşen Daryal, Belediye Konservatuvarı İcra Heyetinde görev almıştır, 1966'da kanun sanatçısı ve öğretmeni olarak Ankara Radyosuna dönmüştür. Vecihe Daryal, geleneksel müziğimizin en değerli kanun sanatçılarından biri olarak bilinir.

Görsel 4.16 : Vecihe Daryal

9. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Gül Yüzün Soldukça şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Vecihe Daryal'ın bestelediği "Gül Yüzün Soldukça" adlı şarkıyı dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

ÖZAY GÖNLÜM (1940 - 2000)

1940'ta Erzincan'da dünyaya gelen Özay Gönülüm, baba tarafından Denizliliydi. Küçük yaşta ağız armonikası çalarak müziğe başladı, ortaokul yıllarında keman çaldı. Daha sonra bağlama çalmaya başladı.

Özellikle Denizli yöresinin türkülerini sesi ve sazı ile mikrofonlara taşıdı. Çalıp söylediği Ege türküleri kadar taklit yeteneği, fıkraları ve Denizli ağızıyla folklorla zenginlik kattı.

Radyo oyunlarında ve tiyatrolarında rol alan Özay Gönülüm, radyo ve televizyonda yayımlanan "Nineden Mektuplar" tiplmesiyle çok sevildi.

Türküleriyle otuz dört yıldır gönülleri fetheden Özay Gönülüm 2000 yılında hayata gözlerini yumdu.

Görsel 4.17 : Özay Gönülüm

10. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Kara Üzüm Salkımı türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk kültürüne ait müzikleri öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Özay Gönlüm'ün "Kara Üzüm Salkımı" adlı türküsünü dinleyiniz ve seslendiriniz.

KARA ÜZÜM SALKIMI
(Azimem)

Orta yavaş (Andante)

100

Anonim Türkü

Yöresi: Honaz / Deniz i

Der eyen: Özay GÖNLÜM

Ka- ra ü- züm sa k - m yum- ma - c k A- zi mem_
Ba- ğa gir- dim ü- zü me yum- ma - c k A- zi mem_
4 be- nim yâ rim sak m Bi- yo gö- rem_
ç - b k de ğ di gö- zü me Ben- den u- ta
7 yü- zü nü Ho- pur ho- pur A- zi mem_
nan yâ rim Ho- pur ho- pur A- zi mem_
9 Gay be- di ver cem ak - m
E ek ger sin yü- zü ne
11 Aş- şa kö- yün p - nar a - r da yan- dan har e yo a- ma- n n
Bi- zim kö- yün p - nar a - r da yan- dan har e yo a- ma- n n
13 A- zi- me g - z n saç a - r da par e yo
A- zi- me g - z n saç a - r da par e yo

TÜRKÜ HİKÂYELERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Yaşadığınız çevrede anlatılan, duyduğunuz türkü hikâyesi var mı? Bildiklerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

ORDU'NUN DERELERİ TÜRKÜSÜNÜN HİKÂYESİ

Yıllar önce, Ordu'nun uzak köylerinden birinde iki genç yaşamış. Zengin bir ailenin oğlu olan Mehmet, fakir bir ailenin kızı olan güzeller güzeli Hacer'e aşık olmuş. Bu genç yağız delikanlı Mehmet de çok yakışıklıymış hani. O kadar yakışıklıymış ki genç kızların yüreklerini yakarmış.

Mehmet'le Hacer'in aşkı da geçmişte yaşanan büyük aşklara benzermiş. Her hafta belli günlerde zerdali ağacının dibinde buluşurlarmış. Akıp giden saatlerin farkına bile varmazlarmış. Fakat bu güzel aşkı çekemeyenler de varmış. Hasetlerinden çatlayan köyün diğer kızları çevirdikleri türlü oyunlarla bu masum beraberliğin sonunu hazırlamışlar. Hacer hakkında inanılmaz dedikodular çıkartmışlar ve nihayet Mehmet'in sevdiğini ve de köyünü terk etmesine neden olmuşlar.

Böylesine derin bir acıyla gurbete çıkan Mehmet, geride gözleri yaşlı masum bir kız ve dertli, acılı, yüreği yanık, yerinden kalkamayan yatalak bir ana bırakmış. Acılar içinde kalan yüreği yanık Hacer, her gün evinin yakınından akan dere kenarına inermiş, yıkadığı kar beyazı çamaşırları çitlere asarken dudaklarından eksik etmediği bir türküyle bütün köyü inletip durmuş.

"Ordu'nun dereleri aksa yukarı aksa, vermem seni ellere Ordu üstüme kalksa." Ne var ki Hacer kızın bu feryadını, ne Mehmet duymuş ne de araya giren iyi niyetli eş dost bu işe bir çare bulmuş. Tüm komşuların gelip gittiği ev matem evine dönmüş.

O günden sonra günler, aylar, yıllar, böyle hızla akıp geçmiş. Ne Mehmet dönmüş ne de Hacer gidebilmiş sevdiğinin yanına. Ama yüreği yanık Hacer kız, dertli dertli söylemiş bu türküyü. "Oy Mehmet'im Mehmet'im, sana küstüm demedim, beni sana geçmişler, vallahi ben demedim."

Hacer kızın bu feryatlarında gerçeğin ta kendisi yatarmış. Ne çare ki dertli kız, içli türküsüne vurduğu gamını, kederini sevdiğine ulaştıramamış. Araya girenler de işin üstesinden gelememiş. Böylece uzun yıllar geçmiş aradan. Mehmet gurbette kalmış, Hacer kız da dere kenarında hem ağlamış hem söylemiş "Ordu'nun Dereleri" türküsünü ölünceye kadar.

O günden bugüne bu türkü söylenegelmiştir.

Ordu Türküleri, Türkülerimiz ve Hikâyeleri adlı kaynaklardan derlenerek düzenlenmiştir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ordu'nun Dereleri türküsünün hikâyesi

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta

"Ordu'nun Dereleri" adlı türkünün hikâyesini sınıftınızda canlandırınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ordu'nun Dereleri türküsü

Etkinliğin Amacı:

Yurdumuza ait türküleri seslendirebilme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

"Ordu'nun Dereleri" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

ORDU'NUN DERELERİ

Orta (Moderato)

♩ = 120

Anonim Türkü

Yöres : Ordu

Der eyen: AHMET YAMACI

Or du nun de re e r Ka ra yo sun bağ yor

Or du nun de re e r Ka ra yo sun bağ yor

Ka k g de m sev d ğ m

A nam ev de ağ yor sür me m a man

Oy bağ a mam bağ a mam zer da da m s n

Ga r p ga r p ça ar s n

Ben den sev da m s n sür me m a man

ARAŞTIRMA

"Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini internetten ve kütüphanelerden araştırınız. Araştırma sonucunda öğrendiğiniz hikâyeyi sınıfta canlandırmak için hazırlanınız.

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Türkü hikâyesi

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Araştırdığınız "Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini yazınız.

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Gesi Bağları hikâyesi

Etkinliğin Amacı:

Türkülerin yaşanmış hikâyelerini öğrenme.

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta

"Gesi Bağları" adlı türkünün hikâyesini sınıfta canlandırınız.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Gesi Bağları türküsü

Etkinliğin Amacı:

Gesi Bağları adlı türküyü öğrenme

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Gesi Bağları" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GESİ BAĞLARI

Anonim Türkü

Yöres : Kayser

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

Orta yavaş (Andante)

♩ 105

Ge- s bağ- a- r n- da do- a n- yo rum
 B r ç ft se- a- m- na gü- ve n- yo rum

Y- tir d m yâ r m
 Ge o tur ya n ma

A- man a- ra n yo rum
 Hâ- e- r- m söy e- y m

Gesi bağlarında üç top gülüm var.
 Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var.
 Ölüm varsa şu dünyada zulüm var.

Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim.
 Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim.

ARAŞTIRMA

Yaşadığınız yöredeki mahallî sanatçıları araştırınız. Mahallî sanatçılardan birini okulunuza davet ediniz.

MAHALLÎ SANATÇILAR

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Araştırmalarınız sonucu edindiğiniz bilgilerden yola çıkarak yörenizdeki mahallî sanatçıların adlarını söyleyiniz.
2. Mahallî sanatçıların görevi ile ilgili araştırmalarınız sonucu edindiğiniz bilgileri paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

MAHALLÎ SANATÇILAR

Bulunduğu yörenin halk kültürünün, geleneğinin, göreneğinin yerli ve yerleşik temsilcisi olan mahallî sanatçılar, kültürel mirasın sürdürülmesine ve taşınmasına büyük katkı sunarlar. Her yörenin mahallî sanatçıları vardır.

Bir yörenin ezgilerini derleyen, çalan, söyleyen ve o yörenin müziğine her anlamda katkı sağlayan kişiler, müzik alanındaki mahallî sanatçılardır. Bu sanatçılar, bir yandan bireysel duygu ve düşüncelerini sanat eserine yansıtırken bir yandan da halkın duygu ve düşüncelerine ışık tutan kişilerdir. Mahallî sanatçılar buldukları yörenin sesidir aynı zamanda.

Hacı Taşan (Keskin), Çekiç Ali (Kırşehir), Muharrem Ertaş (Kırşehir), Kazancı Bedih (Şanlıurfa), Hasan Tunç (Trabzon), Remzi Bekar (Hemşin), Enver Demirbay (Elazığ), Rıza Konyalı (Konya), Zaralı Halil Söyler (Sivas), Nesimi Çimen (Adana) mahallî sanatçılarımızdan bazılarıdır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Mahallî sanatçılar

Etkinliğin Amacı:

Mahallî sanatçıları tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Çevrenizdeki mahallî sanatçılardan biriyle bir sohbet gerçekleştiriniz. Sohbetle ilgili izlenimlerinizi ve düşüncelerinizi yazınız.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Garip Bir Kuştu Gönüm
türküsü

Etkinliğin Amacı:

Mahallî sanatçılara ait
eser seslendirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta,
mp3 çalar vb.

Mahallî sanatçı Kazancı Bedih'ten alınan "Garip Bir Kuştu Gönüm" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

GARİP BİR KUŞTU GÖNLÜM

Orta (Moderato)

♩ = 120

Anonim Türkü

Yöresi: Şanlıurfa

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ben Seni Sevdiğimi türküsü

Etkinliğin Amacı:

Mahalli sanatçılara ait eserleri seslendirme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Mahalli sanatçı Hasan Tunç'tan alınan "Ben Seni Sevdiğimi" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

BEN SENİ SEVDUĞUMİ

Orta yavaş (Andante)
105

Anon m Türkü
Yöres : Trabzon
Der eyen: Hasan TUNÇ

Ben se- n sev- du-ğu- m da dün_ ya_ a- ra b -dur-dum En- dur- dun kaş
En de- re- ye de- re- ye de A_ de_ re- den taş- a- r B z- den geç- ti

a- ru_ n_ Ba- ba_ n m ba- ba_ n m
sev- da_ uk_ A ce_ bum- den a ce_ bum- den

e- dur- dum_ (saz) En- dur- dun kaş- a- ru_ n_
saç- a- r_ B z- den geç- ti sev- da_ uk_

Ba- ba_ n m ba- ba_ n m e- dur- dum
A ce_ bum- den a ce_ bum- den saç- a- r

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1 Aşağıda verilenlerden hangisi Türk müziği biçimlerinden değildir?

- A) Deyiş B) Şiir C) Peşrev D) Taksim

2 "Türk sanat müziğinde müzikal yapısı küçük, anlaşılması kolay, sözlü müziğin en çok kullanılan biçimidir. Genellikle aşk üzerine söylenir. Nakarâtı ve ara nağmesi vardır." Verilen bilgi aşağıdakilerden hangi Türk müziği biçimine aittir?

- A) Taksim B) Longa C) Şarkı D) Nefes

3 Aşağıdaki eserlerden hangisi Buhûrîzâde Mustafa İtrî'ye aittir?

- A) Segâh Tekbir B) Akasyalar Açarken C) Bahar Bitti Güz Bitti D) Çile Bülbulüm Çile

4 Aşağıdakilerden hangisi türkülerin özelliklerinden değildir?

- A) Anonim eserlerdir. B) Belli bir ritmi ve ölçüsü vardır.
C) Konularını halkın yaşantısından alır. D) Serbest ritimlerle söylenen ezgilerdir.

5 Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- Osman Zeki Üngör, Ege yöresi mahallî sanatçılarından. ()
Kazancı Bedih, Şanlıurfa yöresinin sevilen sanatçısıdır. ()
Muharrem Ertaş, Kırşehir yöresinin sevilen sanatçısıdır. ()
"Garip Bir Kuştu Gönüm" adlı eser Hasan Tunç'tan alınmıştır. ()
Hacı Taşan, Keskin yöresi sanatçılarından. ()

5.

BÖLÜM

KONULAR

TÜRK TOPLUM VE TOPLULUKLARININ MÜZİKLERİ

MÜZİK VE SAĞLIK

MÜZİK İLE İLGİLİ MESLEKLER

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

Türk toplum ve topluluklarının müziklerini dinleyeceğiz.

Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını öğreneceğiz.

Müzik alanına ait ana ve yan meslekleri tanıyacağız.

ANAHTAR KELİMELER

Müzikli Terapi

Orkestra Şefi

Besteci

Koro Şefi

Yorumcu

Müzik Yapımcısı

TÜRK TOPLUM VE TOPLULUKLARININ MÜZİKLERİ

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Türkiye dışında yaşayan Türk toplum ve topluluklarının müziklerini dinliyorsunuzuz? Sınıfınızda paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Türkler köklü ve zengin geçmişe sahip bir millettir ve tarih boyunca çok geniş bir coğrafyada varlık göstermişlerdir. Özellikle Orta Asya, Anadolu ve Balkanlarda bir medeniyet oluşturan Türkler, kültürlerini de bu topraklarda etkili kılmışlardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Kırgızistan Türkiye dışındaki Türklerin yoğun olarak yaşadığı cumhuriyetlerdir. Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürünün ortak temel özelliğini, âşıklık geleneği ve sözlü müziğe dayanan halk müziği oluşturur. Türk cumhuriyetleri müziğinde Türk müziğindeki makamlarla benzerlik vardır. Bu müziklerde tek seslilik hâkim olup müziklerin zengin bir ritim yapısı vardır.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Azerbaycan türküleri

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta vb.

Azerbaycan halk türkülerinden "Bahçalarda Barım Var" ve "Size Selam Getirmişem" adlı türküleri dinleyiniz.

Görsel 5.1 : Azerbaycan halk dansı

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Eziz Dostum Mennen Küsüp İncidi türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Azerbaycan halk türkülerinden biri olan "Eziz Dostum Mennen Küsüp İncidi" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

EZİZ DOSTUM MENNEN KÜSÜP İNCİDİ

Çok yavaş (Largo)

♩ = 60

Anonim Türkü

Yöresi: Azerbaycan

Derleyen: Azize GÜRSES

E- ziz dos- tum men nen kü- süp in ci- di Ay- sı- lık yağ kü- mi

çeh- ti ye- ni- di. Gez- di- ğin yer- le- ri od- ba- sıp in- di

gez- di- ğin yer- le- ri od- ba- sıp in- di. O ge- dip kul- lım şar- m

Hes- re- tin de- yem Hes- re- tin de- yem Ne- çe neğ- me go- şum

ne- çe dil- le nim Dost ge- dip ö- zü- me ge- le- bil mi- rem

Ne- çe neğ- me go- şum ne- çe dil- le nim Dost ge- dip ö- zü- me

ge- le- bil mi- rem E- le- bin el- le- rim yok o- lup me- nim
Gö- zü- mün ya- şı- mı sı- le- bil mi- rem

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Ay Saçı Burma türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Azerbaycan halk türkülerinden biri olan "Ay Saçı Burma" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

AY SAÇI BURMA

Anonim Türkü

Yöres : Azerbaycan

Der eyen: Fatih GÜRGÜN

Çabuk (Allegro)
♩ 180

Ay sa- ç bur_ ma (saz.. ..) u- zah- da dur_ ma (saz.. ..) ge ay sev- g -

m_ boy- nu nu_ bur_ ma Dağ- da du- man ye- r var

ye_ r var gaş- ta ke- man ye- r var ye_ r var

Yâ- rım men- den n- c n- mış d- n p da- nış- ma- yr du_ man

ye_ r var du- man ye_ r var (saz.. ..)

du- man ye_ r var (saz.. ..) d- n p da- nış- ma- yr

du_ man ye_ r var Yâ- rım men- den n- c n- mış

d- n p da- nış- ma- yr du_ man ye_ r var

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Davul Çalar türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait müzikleri dinleme

Araç-Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar

Kıbrıs halk türkülerinden biri olan "Davul Çalar" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

DAVUL ÇALAR

Çabuk (Allegro)
♩ 120Anonim Türkü
Yöres : Kıbrıs

Derleyen: Muazzez TÜRÜNG

Da- vu ça- ar güm güm güm güm güm her- se- er_ kay_ nar
Ç f- te pat- ar bum bum bum bum bum A- ay yo_ un_ da

3
As- an kar_ daş_ a_ r ne_ gü- ze_ oy_ nar
Gü- ve- y_ şen_ g_ der ge_ n ko_ un_ da

5
Ş- şe- er_ tin tin tin tin tin ne gü- ze_ ç n_ ar Kz- ar d_ z_ m_ ş
Nağ- ra- ar_ hey hey hey hey hey sağ- dı ç o_ yun_ da K m gü- mez_ oy_ na- maz_

8
ge_ - n_ tav_ ar A o- ur_ ba_ o- ur_ K b- r s ge_ n
böy_ e dü_ gün_ de

11
Ge- n- er_ söy_ e- yn_ be_ n m hâ_ m

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Sensen Menim Dilberim
türküsü

Etkinliğin Amacı:

Türk topluluklarına ait
müzikleri dinleme

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta,
mp3 çalar vb.

Özbekistan halk türkülerinden biri olan "Sensen Menim Dilberim" adlı türküyü dinleyiniz ve seslendiriniz.

SENSEN MENİM DİLBERİM

Çok çabuk (Presto)

$\text{♩} = 168$

Anonim Türkü
Yöresi: Özbekistan

Sen-sen me-nim dil-be-rim be-ri gel (saz) Ca-ri-min ca-na-ne-si

be-ri gel (saz) İ-ki ci-han ser-ve-ri be-ri gel hey

13 der-di-min der-ma-ne-si be-ri gel (saz... ..) be-ri gel saz... ..

19 Be-ri gel be-ri be-ri gel saz... ..) Ca-ri-min ca-na-ne-si

25 be-ri gel (saz) Göz-le-ni gül-gü-nüm-dür be-ri gel

30 (saz) A-va-zı bü-bü-lüm-dür be-ri gel (saz... ..)

35 Saç-la-rı süm-bü-lüm-dür be-ri gel hey Diş-le-ri dür

40 da-ne-si be-ri gel (saz... ..) be-ri gel (saz)

6. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Müzik arşivi

Etkinliğin Amacı:

Farklı türlerdeki müziklerden sınıf arşivi oluşturma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, bilgisayar, hafıza kartı vb

Dinlediğiniz ve seslendirdiğiniz farklı türlerdeki müziklerden oluşan bir sınıf arşivi oluşturunuz. Arşiviniz için seçtiğiniz eserleri listeleiniz.

MÜZİK ARŞİVİMİZ

Notası Olan Müzikler	Türk Halk Müziği	Türk Sanat Müziği	Popüler Müzik	Klasik Batı Müziği	Türk Toplulukları Müzikleri

7. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Müzik dinletisi

Etkinliğin Amacı:

Müzik çalışmalarını sunma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, çeşitli çalgılar

Yıl boyunca öğrendiğiniz müziksel bilgilerden yararlanarak bir dinletisi hazırlayınız. Hazırladığınız dinletiyi sınıfınızda veya okulunuzda sununuz.

Görsel 5.2 : Yıl sonu dinletisi

MÜZİK VE SAĞLIK

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

Müzik ve sağlık arasında bir ilişki var mıdır? Düşüncelerinizi paylaşınız.

OKUMA ZAMANI

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA MÜZİKLE TEDAVİ UYGULAMALARI

Müzikle tedavinin dünyada ve Türkiye'de binlerce yıllık bir geçmişi vardır. Bu alanda özellikle Avrupa, Amerika ve Güney Amerika ülkelerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde müzikle tedavi eğitimi verilip dernekler kurularak bilimsel konferans ve kongreler düzenlenmektedir.

Müzik terapisi konusunda oldukça hızlı gelişme gösteren Norveç'te müzikle tedavi programı Norveç Müzik Akademisinde yüksek lisans programı olarak sunulmaktadır. Bu programdan mezun müzik terapistleri engelli çocuklarla, tutuklularla, huzur evindeki yaşlılarla ya da psikiyatrik hastalar ile çalışabilmektedirler.

Türkiye'de üniversitelere bağlı tıp fakültelerinde, özel hastanelerde ve özel merkezlerde birçok bölümde Türk müziği ile tedavi çalışmaları başlamış ve bu çalışmalar büyük önem kazanmıştır. 2007 yılında Ege Üniversitesi Hastanesi Onkoloji Bölümünde kanser hastaları üzerinde müziğin kemoterapinin yan etkilerine ve hastaların kaygı düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmaya otuz deney ve otuz kontrol grubu olmak üzere toplam altmış hasta katılmıştır. Deney grubu kanser hastalarından tedavi işlemi bittikten sonra rahat bir pozisyon almaları, müziği dinlemeleri ve bütün dikkatlerini müziğe vermeleri istenmiştir. Tedavileri boyunca bir kulaklık aracılığıyla önceden seçilmiş sözsüz müzikler dinletilmiştir. Üç kemoterapi boyunca devam eden süreçte aynı tedavi ve aynı müzikler kullanılmıştır. Kontrol grubu hastalarına ise bu prosedür uygulanmamıştır. Müzikle terapinin uygulandığı deney grubundaki hastalarda kaygının azaldığı sonucu puanlamada görülmüştür. Hastaların %76.67'si bu tedavi sürecinin yararlı olduğunu belirterek müziğin kendilerini dinlendirdiğini, huzur verdiğini, mutlu ettiğini, dikkatlerini hastalıktan ve ortamdaki uzaklaştırdığını söylemişlerdir.

Yapılan çalışmalarda müzikle tedavi uygulamaları; iklim değişiminin yol açtığı rahatsızlıklar, ruh sağlığı, psikolojik travmalar, kişilik bozuklukları, engellilerin yaşam kalitesini artırma, yaşlıların toplumla bağlarının kopmaması, ağrının etkisini azaltması, suçluların topluma kazandırılması gibi konularda etkili ve faydalı olmuştur. Müziğin bilinçli bir tedavi yöntemi olarak kullanılabilmesi için bilimsel çalışmalar yapılmalıdır.

Doç. Dr. Burçin UÇANER - Dr. Birsen JELEN

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Müzik ile terapi

Etkinliğin Amacı:

Müzikle terapiyi kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Öğretmeninizin sınıfa getirdiği, içerisinde doğa seslerini barındıran (yağmur sesi, dalga sesi, kuş sesi vb.) müzik örneklerini dinleyiniz.

OKUMA ZAMANI

MÜZİKLE TEDAVİDE MAKAMLAR

Türk müziği makamlarının tedavi aracı olarak kullanılması çok eskilere dayanmaktadır. İslam medeniyetinde özellikle tasavvuf mensupları müzikle uğraşmışlar, hastaların müzikle tedavi edildiğini savunmuşlardır. Türk İslam alimlerinden Zekeriya Er Razi (854 - 932), Farabi (870 - 950) ve İbn-i Sina (980 - 1037) psikolojik hastalıkların tedavisinde müzikle tedavinin bilimsel esaslarını ortaya koymuşlardır.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Makamlarla tedavi

Etkinliğin Amacı:

Makamlarla tedaviyi kavrama

Araç - Gereçler:

Akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda verilmiş olan makamlara ait örnek eserleri dinleyiniz. Makamların sizde uyandırdığı duyguları arkadaşlarınızla paylaşınız.

- Rast makamı** : Eski Dostlar
Uşşak makamı : Ayva Çiçek Açmış
Saba makamı : Mendilimin Yeşili
Buselik makamı : İğdir'in Al Alması
Hüseyni makamı : Zeytin Gözlüm
Hicaz makamı : Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri (Nazende)

MÜZİK İLE İLGİLİ MESLEKLER

DÜŞÜNELİM - KONUŞALIM

1. Dinlediğimiz müziklerin hangi aşamalardan geçerek hazırlandığını biliyor musunuz? Bildiklerinizi paylaşınız.
2. Müzik ile ilgili olan hangi meslekleri biliyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

BİLGİ KÖŞESİ

Bir müzik eserinin oluşturulması ve dinleyici ile buluşturulması sürecinde birçok aşama vardır. Söz yazılması, bestelenmesi, eserin kayıt altına alınması, seslendirilmesi bu aşamalardan bazılarıdır. Farklı branşlardaki müzisyenler ve çeşitli müzik mesleklerinde uzman kişiler hünerlerini teknolojiyle birleştirerek müzik eserini ortaya koyarlar. Müzikle ilgili meslekler, ana ve yan meslekler olmak üzere ikiye ayrılır.

MÜZİKLE İLGİLİ ANA MESLEKLER

Besteci: Hangi müzik türü ve biçimi olursa olsun müzik yapmak için üç temel öğeye ihtiyaç vardır. Bunlar ses, sesleri düzenleme ilkeleri ve yaratıcı düşüncedir. İnsanlarla paylaşmak istediği duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını ifade etmek için seçtiği seslerle müzik eserleri yaratan kişidir.

Yorumcu: Bestecinin notalarla belirttiği müziği kendine özgü özelliklerle seslendirirken veya çalarken ona anlam ve ruh katan, bestecinin anlatmak istediğini dile getiren kişi yorumcudur.

Orkestra Şefi: Orkestrada eşgüdümü sağlayan ve çalgı sanatçıları müzikal anlatım bakımından yönlendirip yönetmek üzere onlara önderlik eden kişiye orkestra şefi denir.

Koro Şefi: Koroda birlikteliği ve uyumu sağlayan, ses sanatçıları müzikal anlatım bakımından yönlendirip yönetmek üzere onlara önderlik eden kişiye koro şefi denir.

1. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Bestecilik

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Akılı tahta, mp3 çalar vb.

Fahir Atakoğlu'na ait "Lâl" adlı besteyi dinleyiniz.

BİLGİ KÖŞESİ

MÜZİKLE İLGİLİ ANA MESLEKLER

Müzik Eğitmeni: Çalıştığı eğitim kurumunda ya da kuruluşunda, öğrencilere ya da yetişkinlere, müzik ile ilgili eğitim veren kişidir.

Film Müziği Bestecisi: Film müziği bestecisi sinema sanatında duygusal etkiyi güçlendirme yönünden önemli işlevi olan, içeriği ve süresi filmin akışına göre değişen müzikleri yapan kişidir.

Gerektiğinde filmin efektlerinde kullanılan müzikleri de yapar. Film ile özdeşleşen hatta çoğu zaman filmin önüne geçen yerli ve yabancı birçok film müziği vardır. Hababam Sınıfı, Selvi Boylum Al Yazmalım, Karayip Korsanları, Titanik gibi filmlerin müzikleri bunlardan bazılarıdır.

2. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Film müziği

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıda notası verilen "Hababam Sınıfı" adlı film müziğini dinleyiniz.

HABABAM SINIFI MÜZİĞİ

Çabuk (Allegro)
♩ = 120

Melih KİBAR

3. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Film müziği

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

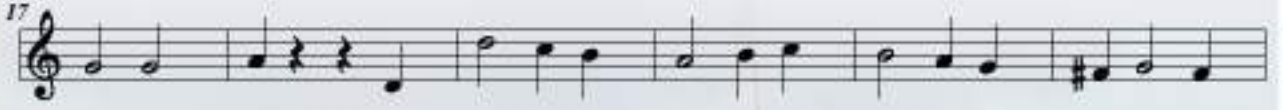
Titanik adlı filmin müziklerinden biri olan "My Heart Will Go On" adlı eseri dinleyiniz.

MY HEART WILL GO ON

Yavaş (Adag o)

♩ 70

James HORNER

BİLGİ KÖŞESİ

MÜZİKLE İLGİLİ YAN MESLEKLER

Şarkı Sözü Yazarı: Bir müzik eserinin metnini (sözünü) yazan kişidir.

Müzik Gazetecisi: İletişim araçlarının yaygınlaşmaya başlamasıyla on sekizinci yüzyılda ortaya çıktığı düşünülen müzik gazeteciliği müzikle ilgili haberleri ve değerlendirmeleri kapsar. Bu mesleği yapan kişiler müzikle ilgili bütün haberleri veya değerlendirmeleri derleyerek yazılı ve görsel basın için hazır hâle getirirler.

Müzik Yapımcısı: Albüm yapımcısı, bir müzik albümünün yapımını üstlenen kimsedir. Bir albüm yapımcısı albüm çalışmalarını başlatır, gidişatını izler. Albümün ortaya çıkması için gereken donanımı sağlar ve ihtiyaç duyulan personeli görevlendirme işini yürütür.

Çalgı Yapımcısı: Çalgı yapımcısı müzikte kullanılan aletlerin yapımı, bakımı ve onarımı alanında çalışan kişidir. Çalgı yapımcıları çalgıyı tasarlar, uygun malzemeyi belirler ve gerekli işlem basamaklarını oluştururlar. Yapılan çalgının istenen sesi verebilecek nitelikte olması için kalite kontrol çalışmalarını yaparlar.

Görsel 5.3 : Çalgı yapımı

4. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Müzik ile ilgili meslekler

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, kalem

Çevrenizdeki müzik etkinliklerine katılarak bu etkinliklerde görev alan kişileri (orkestra şefi, koro şefi, saz sanatçıları, ses sanatçısı vb.) gözlemleyiniz. Düşüncelerinizi kısaca yazınız.

5. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı:

Sen Ağlama şarkısı

Etkinliğin Amacı:

Müzik ile ilgili meslekleri tanıma

Araç - Gereçler:

Ders kitabı, akıllı tahta, mp3 çalar vb.

Aşağıdaki "Sen Ağlama" adlı eseri dinleyiniz ve seslendiriniz.

SEN AĞLAMA

Yavaş (Adagio)

66

Söz: Sezen AKSU - Ayşe GÜREL

Müzik: Orno TUNÇ

Hasret o du ayr k o du,
Hüzün ere bö ündü saat er.
Gördüm akan k dam a yaş
Ayr k da sevg ye beraber.

B r şark , b r ş r g b
Yaşad ğ m can m ac ar m.
Senden bana hatıra ş md ,
Sak ad ğ m sevg keder er.

B r s r g b sak ar m sen .
B r yem n, b r g z düş g b .
Ben bu yükü taş r m sen g t.
G t ac anma.

Sen ağ ama, dayanamam.
Ağ ama göz bebeğ m, sana k yamam.
A yüreğ m sen n o sun,
Yüreğ m bende ka rsa yaşayamam.

BÖLÜM DEĞERLENDİRME

1 Aşağıdakilerden hangisi Türk toplum ve topluluklarındaki müzik kültürünün özelliklerinden değildir?

- A) Tonal sistemin dizileri kullanılır.
- B) Geleneksel müzikleri tek seslidir.
- C) Sözlü geleneğe dayanan halk müziğidir.
- D) Geleneksel müzikleri makamsaldır.

2 Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

“Ay Saçı Burma” adlı türkü Türk topluluklarından aittir.

“Davul Çalar” adlı türkü Türk topluluklarından aittir.

“Sensen Menim Dilberim” adlı türkü Türk topluluklarından aittir.

3 “Bestecinin notalarla belirttiği müziği kendine özgü özelliklerle seslendirirken veya çalarken ona anlam ve ruh katan, bestecinin anlatmak istediğini dile getiren kişidir.” tanımı aşağıdaki müzik ile ilgili mesleklerden hangisine aittir?

- A) Orkestra - koro şefi
- B) Film müziği bestecisi
- C) Yorumcu
- D) Söz yazarı

4 Aşağıdakilerden hangisi müzikle ilgili mesleklerden değildir?

- A) Bestecilik
- B) Söz yazarlığı
- C) Film müziği besteciliği
- D) Fotoğrafçılık

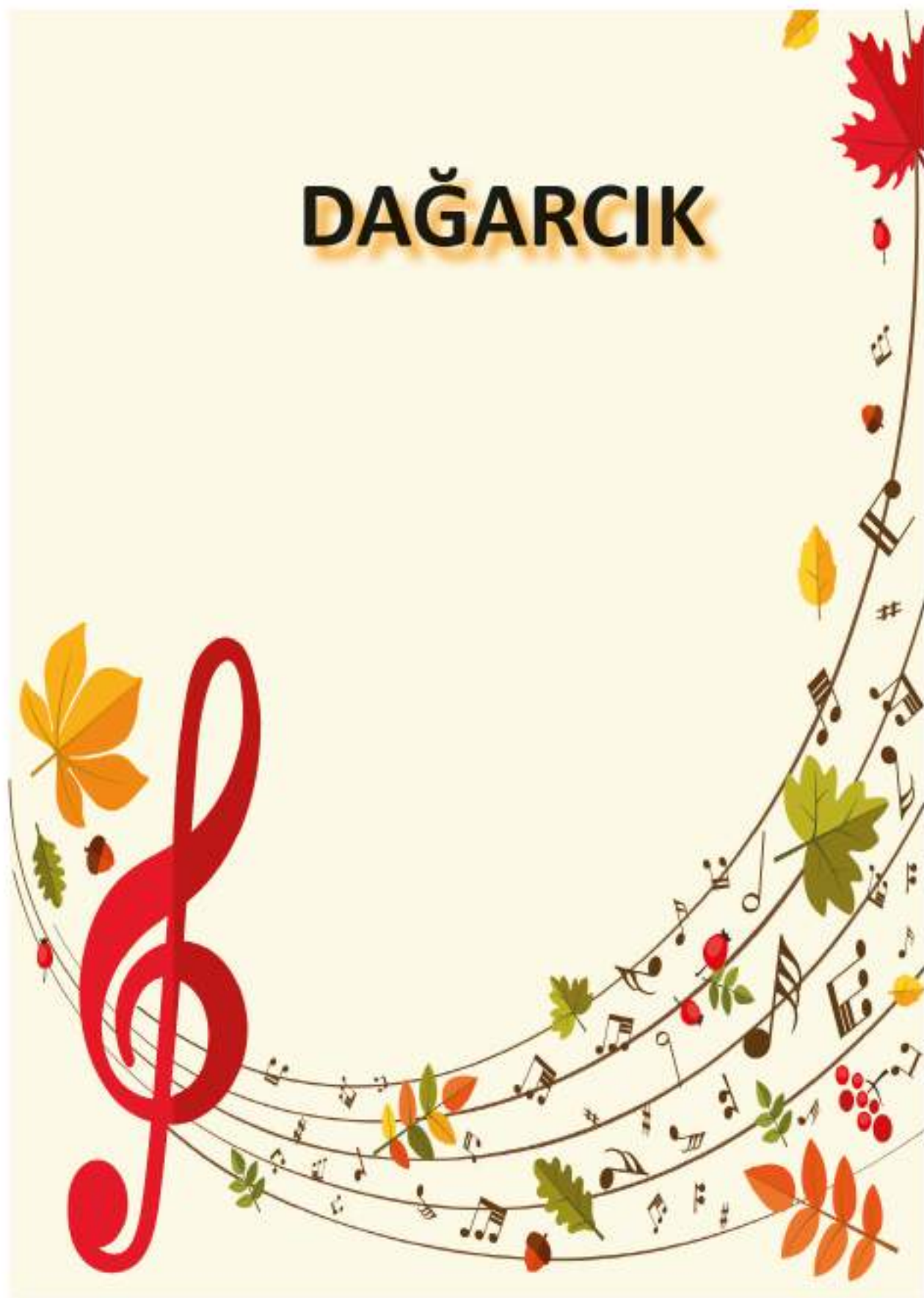
5

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	EVET	HAYIR
Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını bilirim.		
Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerinden örnekler dinlerim.		
“Davul Çalar” adlı eseri seslendirebilirim.		
Müzik alanına ait ana meslekleri bilirim.		
Dinlediğim farklı türlerdeki müziklerden müzik arşivimi geliştirebilirim.		
Öğrendiğim müzik eserlerinden oluşan bir dinleti sunabilirim.		

DAĞARCİK

DAĞARCİK LİSTESİ

1. İstiklal Marşı	Söz: Mehmet Âkif Ersoy, Müzik: Osman Zeki Üngör	106 - 107
2. Atatürk Marşı	Söz: Esen Bayram Genç, Müzik: Özgür Menderes Öztürk	108 - 109
3. Çemberimde Gül Oya	Türkü / Yöresi: Biga / Çanakkale	110
4. Beyaz Giyme Toz Olur	Söz: Ahmet Sevinç, Müzik: Emin Aldemir	111
5. Evlerinin Önü Yıldız Piyade	Türkü / Yöresi: Çerkeş / Çankırı	112
6. 100. Yıl Marşı	Söz: Fazıl Hüsnü Dağlarca, Müzik: Ahmet Adnan Saygun	113
7. Manastr'ın Ortasında	Türkü / Yöresi: Rumeli	114
8. Kırmızı Gülün Alı Var	Türkü / Yöresi: Rumeli	115
9. Mihriban	Söz: Abdurrahim Karakoç, Müzik: Musa Eroğlu	116
10. Bak Yine Geçti Bahar	Söz: M. Nihat Etiz, Müzik: İzzet Altınbaş	117
11. Nar Tanem Bir Tanem	Yusuf Nalkesen	118
12. Zâhid Bizi Tan Eyleme	Muhyiddin Abdal	119
13. Çile Bülbülüm Çile	Söz: Vecdi Bingöl, Müzik: Sâdettin Kaynak	120
14. Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor	Söz: Halit Çelikoğlu, Müzik: Ziya Taşkent	121
15. Konma Bülbül	Türkü / Yöresi: Eleşkirt / Ağrı	122
16. Gül Yüzün Soldukça	Söz: Hikmet Münir Ebcioğlu, Müzik: Veciha Daryal	123
17. Unutulmuş Birer Birer	Söz : Hayri Mumcu, Müzik: Gültekin Çeki	124
18. Ayva Çiçek Açmış	Türkü / Yöresi: Ayaş / Ankara	125
19. İğdir'in Al Alması	Türkü / Yöresi: İğdir	126
20. Zeytin Gözlüm	Söz: Hücesta Aksavırın, Müzik: Selâhaddin İçli	127
21. Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri	Bekirof	128

İSTİKLAL MARŞI

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
 Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR
 Piyanoyu Eşlik: Eduard ZUCKMAYER

Kork ma sön- mez bu şa- fak- lar-
 ma kur- ban o- la- yım çeh-

5
 da yü- zen_ al san- cak Sön- me- den yur- du_ mun üs- tün- de tü- ten en son o- cak O
 re- ni eynaz- lı hi- lâl Kah- ra- man ır- kı_ ma bir gül Ne buğid- det bu ce- lâl Sa-

9

be- nim_ mil- le- ti- min yıl- di- zi- dir par- la- ya- cak O be- nim- dir_ o be- nim
na ol_ maz dö- kü- len kan- la- rı- mız son- ra he- lâl Hak- kı- dir Hak_ ka ta- pan

13

1. 2.

mil- le- ti- min- dir an- cak Çat-
mil- le- ti- min is- tik lal

ATATÜRK

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: Esen BAYRAM GENÇ
Müzik: Özgür Menderes ÖZTÜRK

Öz-gür-lü-ğün he-ye-ca-nıy-la za-fer-le-rin im-za-sıy-
Yir-mi do-kuz e-kim yir-mi Üç-ni-san on do-kuz ma-yıs-lar-

la A-ta-tür-kün ay-dın-lı-ğın-da yü-rü ye-lim ya-rın-la-
da Hay-ki-ni-yo-ruz dün-ya-ya biz va-rız bur-da-

18

2.

ra yū-rū-ye-lim ya-nn-la- ra Fi-kin-le-rin bi-zim-
yız biz va-nz bur-da- yız

22

le He-def-le-rin bi-zim-le Bu va-tan se-nin e-

26

1. 2.

ma-ne-tin ya-nn-la-ın gü-ne-şi- sin ya-ın-la-ın gü-ne-şi-

30

sin

ÇEMBERİMDE GÜL OYA

Orta (Moderato)

108

Anonim Türkü
Yöres : Bga / Çanakkale
Derleyen: Ahmet YAMACI

Çem-be-rim-de gü-ö-ya Gü-me-dim do-ya do-ya
Pem-be gü-üm so-dum Ak gü-e-b-ret o-dum

Dert-e-re ka-r-ı-rum Gün-e-r sa-ya sa-ya
Kar-ş kar-ş du-rur-ken Yü-zü-ne has-ret ka-dım

A-be-n k-ya-mam se-n

BEYAZ GIYME TOZ OLUR

Çok yavaş (Largo)

♩ 60

Anonim Türkü

Yöres : Bo u

Der eyen: Em n A dem r

Be-yaz gi-y-me toz o-ur s-yah gi-y-me söz o-

Be-yaz gi-y-me ta-n r-ar se-n yo-cu sa-n r-

ur (Saz ...) Ge-be-ra-ber-ge-ze-m mu-ra-d-m z-tez o-ur

ar Za-ten ben-de-ta-h-yok se-n ben-den-a-r-ar

Sa-na da sa-na da ge hay-d yav-rum dön-do-aş y-ne-ba-na ge

Sa-na da sa-na da ge hay-d yav-rum dön-do-aş y-ne-ba-na ge

EVLERİNİN ÖNÜ YALDIZ PIYADE

Çabuk (Allegro)
♩ 135

Anon m Türkü
Yöres : Çerkeş / Çankır
Der eyen: Em n ALDEMİR

Ev er n n önü yo dur, geç mez.
Soğuktur su ar , b r tas ç mez.
Ben yand m.
Anadan geç r, yârdan geç mez.

On yük şefta ye k z ar
Ahtım var, ben yand m.
Ah kara göz üm, ş r n söz üm!
Öfkem var, sevdam var, ben yand m.

100. YIL MARŞI

Çabuk (A. egro)
♩ 120

Söz: Faz Hüsni DAĞLARCA
Müz k: Ahmet Adnan SAYGUN

Ge- ce- er- den d- şa- r yü- rü- yün- ce en er- ken Ya- rat- tı ge-
O- va e- e- r ç- çek yay- a o- muz- a- r kar Dev- r m- e- r

e- ce- ğ ay- d n- ğ se- ver_ ken Sa- vaş ya- az- a r y- a
ö- nün- de yok o- du ka- ran- k_ ar Dev- ce- s- ne d- ne- d

ak et- ti ka- ra gü- nü Ba- rş- ar- a süs- e- d yur- du- nu yer-
Ça- ğ ye- n- e- ye- rek Gö- rün- tü- sü- u- aş- tı tut- sak u- us-

yü- zü- nü Yü- zün- cü y- n- da- dır son- suz- uk- tur b- ze o
a- ra dek

Bay- rak öz- gü- ü- gü- nü ka- tar - ç- m- ze o

MANASTIR'IN ORTASINDA

Orta yavaş (Andante)
♩ 100Anonim Türkü
Yöres : Rume
Der eyen: TRT İzmir Radyosu

Ma nas tı r n or ta s n da

Var br ha vuz A man ha vuz
Ca n m ha vuz

Bu yur- dun k z a- r hep s de ya vuz

B z ça- ar oy na

Manastır n ortas nda var b r çeşme, aman çeşme, can m çeşme.
 Bu yurdun k z ar heps de seçme, b z ça ar oynar z.
 Manastır n ortas nda var b r p nar, aman p nar, can m p nar.
 Bu yurdun k z ar heps de ç nar, b z ça ar oynar z.

KIRMIZI GÜLÜN ALI VAR

Orta yavaş (Andante)

♩ 84

Anon m Türkü

Yöres : Rume

Der eyen: TRT Müz k Da res Başkan ğ

THM ve Oyun ar Müdür üğü

K r m z gü ü budar ar aman aman!
A tına mec s kurar ac
Güze candan sever er aman aman!
Ah bu gönü arzu eder sen sen yâr sen l

MİHRİBAN

Orta yavaş (Andante)

80

Söz: Abdurrah m KARAKOÇ

Müz k: Musa EROĞLU

Yâr dey nce ka em e den düşüyor.
Göz er m görmüyor, ak m şaş yor.
Lambada titreyen a ev üşüyor.
Aşk kağ da yaz m yor M hr ban.

Tab p erde aç yoktur yarama.
Aşk dey nce ötes n arama.
Her nesnen n b r b tım var ama
Aşka hudut ç z m yor M hr ban.

BAK YİNE GEÇTİ BAHAR

Orta (Moderato)

♩ = 120

Söz: M. Nihat ETİZ
Müzik: İzzet ALTINBAŞ

NAR TANEM BİR TANEM

Orta yavaş (Andante)

Yusuf NALKESEN

♩ = 90

Ben her ey-lül o park- ta _____ o çam- la- nın al- tın- da (saz)
Bil- me- dik kıy- me- ti- ni _____ o mut- lu gün- le- rin biz

da _____ Ne ha- val- ler ku- ra- nım _____ san- ki var- sın ya- nım da _____
biz _____ He- der et- tik her şe- yi _____ her şe- yi biz ken- di- miz _____

Nar ta- nem _____ bir ta- nem _____ san- ki var- sın ya- nım da _____ (saz)
Nar ta- nem _____ bir ta- nem _____ her şe- yi biz ken- di- miz _____

... .. O gün- le- ri yıl- lar- ını _____ has- ret- le a- nı- yo- rum _____

Se- ni kay- bet- ti- ği- me _____ Nar ta- nem _____ bir ta- nem _____

ğış- ma- nım _____ ya- nı- yo- rum _____ rum _____

Çok yazık olmadı mı ayrılmamız bak bize.
Hiç dönüş yok, yok artık kavuşmak ikimize.
Nar tanem, bir tanem kavuşmak ikimize.
O günleri, yılları hasretle anıyorum.
Seni kaybetmişime nar tanem bir tanem
Fışmanım, yanıyorum.

ZÂHİT BİZİ TAN EYLEME (NEFES)

Orta Yavaş (Andante)
88

Muhyttin Abda

Sak n efsane söy eme hay hay!
Hazrete var r yo umuz hey can m!
Hey can m hazrete var r yo umuz eyva ah!
Hey hey dost!

ÇİLE BÜLBÜLÜM ÇİLE

Çabuk (A egro)

125

Söz: Vecd BİNGÖL
Müz k: Sâdettin KAYNAK

Bü - bü - üm ge - de d - e Söy - e be - n m - e
e b - e se - s - n du - yur - gü - e
Ç - e bü - bü - üm ç - e Ç - e bü - bü - üm
üm ç - e Ç - e bü - bü - üm (saz)
ç - e ah
ç - e bü - bü - üm ç - e

İss z yuvada tektin,
Çek mez ç e çektin,
K m derd gü ecektin,
Ç e bü bü üm ç el

Ç e, ah ç e bü bü üm A ahl
Ç e bü bü üm ç el

RÜZGÂR SUSMUŞ SES VERMİYOR

Orta yavaş (Andante)

85

Söz: Ha t ÇELİKOĞLU

Müz k: Z ya TAŞKENT

Rüz- gâr sus- muş ses ver- m_ yor ne- den_ d r (saz)

3 Sen g- de- ha- yat be- n m ç- em_ d r (saz)

5 Se- ven gö- nü yâr k y- me- ti b- en_ d r (saz)

7 Gök- yü zün- de du- man_ du- man_ bu- ut_ sun_ (saz)

9 Söy- e se- n ka- b m na__ s u- nut_ sun_ (saz) FINE

11 Ay doğ- mu- yor bu- ut_ a- ra da- r__ m ş (saz)

13 Be- n m gön- üm u- mut- a- ra sa- r__ m ş (saz)

15 Bu aş- k- m z a- ğaç- a- ra ya- z__ m ş (saz)

17 Yo- a- r- na ü- mt ek- tim çü- rü- dü (saz) Ha- ya- tı- m br z- d- rap

20 bü- rü- dü (saz) A- c gün- er hep üs- tü- me yü- rü- dü (saz)

KONMA BÜLBÜL KONMA

Yavaş (Adagio)

66

Anonim Türkü

Yöresi: E eşkırt / Ağr

Der eyen: Muzaffer SARISOZEN

3

Kon-ma bü_ bü_ kon_ ma_ ner_ gis_ da_ i_ ne_

3

ner_ gis_ da_ i- ne_ Ö_ dü- rür- er a- man_ a_ man

5

a_ ma na_ ma na_ man_ bir yâ_ r yo- u_ na

7

Bir yâr_ yo- u_ na yan- d m_ yo_ u- na

9

Ben de kur_ ban_ o_ am_ fi_ dan_ bo_ yu_ na

11

fi_ dan_ bo_ yu- na De- me- yin de- me- yin_ a_ man

13

a_ man a_ man a_ man_ yâ- rin_ vu- ru_ di

15

ka- n_ du- ru_ di_ kö- ye_ du_ yu_ di_

E eşkırt ten ç kıtm, yüküm eriktir.

Açmay n yaremi de ik deşiktir.

Benim sevdiğim taze feriktir.

GÜL YÜZÜN SOLDUKÇA

Yavaş (Adagio)

♩ = 66

Söz: Hikmet Münir EBCİOĞLU

Müzik: Veci he DARYAL

Gül yü-zün sol duk_ ça_ öm_ rüm_ den si- ler_ her_

ne_ şe_ yi (saz_) ne_ şe_ yi (saz_)

Yıl_ dı- ran_ hir_ çin fe- la_ ket_ is- ti- yor_ bil_

mem_ ne_ yi (saz_) Yıl_ dı- ran_ hir_ çin fe- la_ ket_

is_ ti- yor_ bil_ mem_ ne_ yi_ Ey ka- der_ kıs_

kan- ma_ aş_ kim_ mi gü- na- him_ dir_ be_ nim_

Ey ka- der_ kıs_ kan_ ma_ aş_ kim_ mi gü- na_ him_

dir_ be_ nim (saz_) Mer_ ha- met_ bek_ ler_ gö- nül_ çok_

tan_ u- nut_ muş_ sev_ me_ yi (saz_) mer_ ha- met_ bek_

ler_ gö- nül_ çok_ tan_ u- nut_ muş_ sev_ me_ yi_

UNUTULMUŞ BİRER BİRER

Yavaş (Adagio)

♩ 70

Söz: Hayr MUMCU

Müz k: Gü tek n ÇEKİ

(saz - - - - -)

4

7

11

15

19

22

26

30

U- nu- tu- muş b- rer b- rer

es- k dost- ar es- k dost_ ar Ne b r se_ am ne b r ha_ ber

es- k dost_ ar es- k dost_ ar Ha- ya me- ya düş- er g- b

u- çup_ g den_ kuş- ar_ g- b Yo- sun_ tu- tan_

SON

taş- ar_ g- b es- k dost_ ar es- k dost_ ar U- nu- tu- muş_

- s m_ er_ de b- n- mez k na- s_ ner- de ş m_ d_ ya_ n z_

re- s m- er_ de es- k dost_ ar es- k dost_ ar

İĞDIR'IN AL ALMASI

Yavaş (Adagio)

76

Anonim Türkü

Yöres : İğdir

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

İğ- dir- dan a- ma a- d m ay ba- am yâ- r- m yo- a sa-

Der- ya- da der- ya- k ar ay ba- am su- da oy- nar ba- k-

s (saz) Yâr ge- en- den son ra

d m Yâr ge- en- den son ra

ar Ne bu sev- da o- ay- d

ya- ra- m n sa- ğa- ma- s ö- ü- rem ö ü- rem yâr

ay- va g- b sa- rar- d m ö- ü- rem ö ü- rem yâr

ne de bu ay- r- k ar ö- ü- rem ö ü- rem yâr

ye ti- mem yâr ye ti- mem yâr

ye ti- mem yâr ye ti- mem yâr

ye ti- mem yâr ye ti- mem yâr

yâr ay ba- am ay se v- rem yâr

yâr ay ba- am ay se v- rem yâr

yâr ay ba- am ay se v- rem yâr

se v- rem yâr se v- rem yâr

se v- rem yâr se v- rem yâr

se v- rem yâr se v- rem yâr

yâr (saz)

yâr

yâr

ZEYTİN GÖZLÜM SANA MEYLİM NEDENDİR

Hüseyin Şarkı

Orta yavaş (Andante)

♩ = 90

Söz: Hüceste AKSAVRIN

Müzik: Selâhattin İÇLİ

Zey-tin göz-lüm sa-na mey-lim ne-den-dir (saz) Bu sev-me-nin ka-ba-ha-ti

1. kim-de-dir (saz) 2. kim-de-dir (saz)

6. Gül ol-muş-sun di-ken-le-rin ben-de-dir (saz... ..)

8. Zey-tin göz-lüm u-zak-ları-da l-i-şin-ne (saz)

10. 1. Şar-ki-la-rı dü-şü-rü-rüm pe-şi-ne (saz) 2. pe-şi-ne (saz... ..)

13. Zey-tin göz-lüm öz-lem-ek-tim yol-la-ra (saz... ..) Rast ge-ir-sen hâ-li-mi sor

16. 1. on-la-ra (saz) 2. on-la-ra (saz) Gül ku-ru-su ak-sam-lar sen

19. den va-ne (saz... ..) zey-tin göz-lüm u-zak-ları-da l-i-şin-ne (saz)

22. 1. Şar-ki-a-rı dü-şü-rü-rüm pe-şi-ne (saz) 2. pe-şi-ne (saz) SON

BÖLÜM DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1. BÖLÜM

1. C
2. B
3. D
- Y
- D
- D
4. Akran Değerlendirme

2. BÖLÜM

1. C
2. D
3. A
4. B
5. C
6. Marşlar
Hız belirteci (metronom)
Senkop (aksatım)

3. BÖLÜM

1. B
2. D
3. D
- Y
- D
4. Makam
Sanat
Sahne sanatları
5. Öz Değerlendirme

4. BÖLÜM

1. B
2. C
3. A
4. D
5. Y
- D
- D
- Y
- D

5. BÖLÜM

1. A
2. Azerbaycan
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Özbekistan
3. C
4. D
5. Öz Değerlendirme

SÖZLÜK

A

acemkürdi: Türk musikisinde bileşik makam.
adagio: Hız terimi. Oldukça yavaş hızda.
aksak ölçü: Zamanları eşit olmayan ölçülere verilen ad.
aksak ritim: İkişerli ve üçerli birimlerden oluşan karma ölçü.
allegro: Hız terimi. Canlı, neşeli ve çabuk bir biçimde.
alto: Kalın kadın sesi.
andante: Hız terimi. Geniş, rahat, ağırca.
anonim: Bestecisi ya da yazarı belli olmayan eser.

B

bale: Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü.

C - Ç

caz: Başlangıçta Kuzey Amerika siyahilerine aitken sonraları bütün dünyada benimsenen ve temel özelliği doğaçlama yapmaya dayanan bir müzik türü.
çok seslilik: İki veya daha çok sesin müzik kurallarına uygun biçimde porte üzerine yazılarak düzenlenmesi.

D

da capo: Baştan. Eserin başa dönülerek seslendirileceğini belirten terim.
dans: Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri.
dekreşendo: Sesin gittikçe hafifletilmesi.
derleme: Halk kültüründe yer alan müzik parçalarını saptama, ses kaydını gerçekleştirme, notaya alma çalışması.
dizek (porte): Üzerine notaların yazıldığı paralel beş çizgi, dört eşit aralık.
dizi: Ses perdelerinin belirli kurallara göre birbirini izleyerek bir müzik sistemine temel olan ardışıklığı.
dolap: Tekrar edilen bir bölümün iki farklı bitirişi olduğunu belirten işaret.

E

ek çizgi: Beş çizgiden oluşan dizeğe eklenen küçük çizgiler.
eksik ölçü: Bir müzik eserinin ilk ölçüsünün, donanımında verilen ölçü rakamından eksik olmasıdır.
enstrüman: Çalgı.
eser: Emek sonucu ortaya çıkan ürün, yapıt.
ezgi: Melodi, nağme.

F

fine: Son. Bir bestenin sona eriş yeri.
forte: Güçlü. Gür ses elde etmeyi belirten nüans işareti.

G

gürlük: Sesin şiddeti.
güzel sanatlar: Edebiyat, müzik, resim, heykel, mimarlık, tiyatro vb. gibi insanda coşku ve hayranlık uyandıran sanatlar.

H

hane: Türk musikisinde bir eseri meydana getiren bölümlerden her biri.
hız: Müzik eserinde tempoyu belirleyen hareket özelliği.

I - İ

ilahî: Sözleri dinî duyguları ve düşünceleri içeren her makamdan çeşitli usullerle kendine has bir tavırla bestelenmiş eserlerdir.
inici dizi: İnceden kalına doğru ilerleyen sesler.

K

kanon: Bir ezginin aynı ya da başka tonlardan, belirli aralıklarla, iki ya da daha çok sesle birbirini taklit etmesiyle oluşturulan besteleme tekniği, müzik biçimi.
klasik: Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser.

konser: Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelen topluluk.

kreşendo: Birbirini izleyen notalarda sesin giderek gürleşeceğini belirten işaret.

kürdi: Türk musikisinde bir makam.

L

largo: Bir şarkının ağır ve görkemli çalınacağını ya da söyleneceğini anlatır.

longa: Türk müziğinde yürük özellik taşıyan oyun havası.

M

mahallî sanatçı: Yalnızca belli bir bölge için kapsayan yerde sanatını icra eden kişi, tanınmamış.

mahlas: Takma ad.

majör: İki tam, bir yarım, üç tam, bir yarım aralıktan oluşan dizinin ismidir.

makam: Türk müziğinde bir dizinin işleniş biçimine verilen ad.

marş: Yürüyüş müziği. Ritim, ölçü, tempo bakımından bir grup insanın yürüyüşüne uygun düşen ve bu amaçla bestelenmiş olan işlevsel müzik parçası.

mehter: Osmanlı askerî müzik geleneğinde çalgı sanatçısı.

mehter müziği: Osmanlı Devleti'nde köklü bir geleneği tanıtmak için örneklendirilen askerî müzik.

metronom: Hız belirlemeye yardımcı olmak üzere, hızlara ayarlanabilen sarkaç.

mezzosoprano: Ses alanı soprano ile alto arasında olan kadın sesi.

millî marş: Ülkeler için manevi anlamı büyük olan, içeriğinde vatanseverlik, özgürlük ve kutsal değerlerin bulunduğu coşkulu marş türü.

minör: Bir tam, bir yarım, iki tam, bir yarım, iki tam aralıklardan oluşan dizinin ismi.

moderato: Orta çabuk anlamına gelen hız terimi.

motif: Bir bestenin yaratılmasında kıvılcım işlevi gören müzikal öge.

müzikal: Müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu.

müzik cümlesi: Anamlı bir bütün oluşturan müzik kesiti

müzikte aralık: İki ses arasındaki uzaklık.

müzikte biçim: Oluşturduğu bütünlükle bir müzik eserine estetik yapı özellikleri kazandıran kompozisyon modeli.

N

nakarat: Bir şarkıda her kıtadan sonra tekrarlanan ve bestesi değişmeyen parça.

nota: Müzik yazısı. Sesleri gösteren işaretler.

nüans: Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu.

O

opera: Sözlerinin tümü ya da çoğu şarkı biçiminde ve orkestra eşliğinde söylenen müzikli tiyatro.

orkestra: Çeşitli çalgı sanatçılarından oluşan geniş seslendirme topluluğu.

ozan: Saz çalarak şiirler, deyişler ve destanlar söyleyen halk sanatçısı, saz şairi, âşık.

Ö

ölçü: Bir müzik yapıtında ritim birimi olan vuruşların eşit zamanlara bölünmesi.

ölçü çizgisi: Ölçüleri birbirinden ayıran çizgiler.

P

pantomim: Düşünce ve duyguları müzik veya türlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun.

piano: Gürlük terimi, çok hafif ses, yumuşak ses.

plak: Kaydı yapılmış seslerin istendiği zaman dinlenmesini sağlamak üzere, çok sayıda çoğaltılan müzik gereci.

pop müzik: Geniş kitleler tarafından benimsenen; yaygın olan anlamındaki popüler sözcüğünün kısaltılmış şekliyle nitelenen müzik türü.

presto: Seslendirmede, çok hızlı anlamına gelen hız terimi.

R

ritim: Düzenli aralıklarla yinelenen süre değerlerinin bir düzen içinde birbirini takip etmesi.

S - Ş

sanat: Bir duygunun, tasarımın, güzelliğin vb. dışı vurumunda, anlatımında kullanılan yöntemlerin tümü.

sanatçı: Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanatkâr.

sanat eseri: İnsanda güzel duygular uyandıran, duygu düşünce ve hayal dünyasını zenginleştiren eserler.

saz: Her tür müzik aracı, çalgı.

senfoni: Orkestra için bestelenmiş, birkaç bölümden oluşan uzun müzik eseri.

senkop: Aksatım. Müzikte güçlü zamanın, zayıf zamana kaydırılmasına verilen ad.

solo: Tek kişi tarafından söylenen veya çalınan müzik eseri.

sus (es): Notada duraklama zamanı, sessiz süre.

T

tartım: Dilimizde ritim terimine karşılık olarak önerilmiş olan sözcük, dize.

tekbir: Dinsel müziğimizde "cami müziği" kapsamına giren bir biçim. "Allahüekber" in sürekli tekrarlanmasından oluşan sözler üzerine bestelenmiş ezgiler.

tempo: Bir müzik eserinde seslendirme hızı.

tenor: İnce erkek sesi.

tiyatro: Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynandığı yer ve sahnelenmek için yazılmış oyunların tümü.

ton: Bir müzik parçasındaki çeşitli seslerin veya dizilerin ekseni olan ana ton.

tonalite: Dizilerin ve tonların ne şekilde kurulmuş olduğunu açıklayan sistem ve onun dayandığı kurallar bütünü.

türkü: Hece ölçüsüyle oluşturulmuş halk şiiriyle halk ezgilerinin birleşmesinden oluşan yalın, kolay anlaşılır müzik eseri.

U

usul: Klasik Türk müziğinde tempo.

V

vitray: Birbirine bağlı kurşun bölmelere yerleştirilmiş renkli cam parçalarından oluşan, saydam pencere süslemesi ya da resim.

vurgu: Bir sesin ya da akorun vurgulanması.

vuruş: Müzikte bir ölçü içinde yer alan zamanların sıra ve süresini düzenli el hareketleriyle belirtme.

Y

yöre: Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölüm, havali, mahal, civar.

Z

zeybek: Ege yöresine özgü bir müzik veya oyun türü.

KAYNAKÇA

- AK, Ahmet Şahin (2014). Türk Din Musikisi, Akçağ Basım Yayım Pazarlama A.Ş, Ankara.
- AKDOĞU, Onur (1996). Türler ve Biçimler, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- AKSÜT, Sadun (1992). Türk Musikisinin 100 Bestekâri, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- AKYÜZ, Kenan (1986). Batı Tesirinde Türk Şiiri Antolojisi, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- AYDOĞAN, Salih, ÖZGÜR, Ükü (2012). Müziksel İşitme Okuma Eğitimi ve Kuram, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü (2003). İstiklal Marşı ve Mehmet Âkif Ersoy, Ankara.
- CAN, Taner, TURHAN, Salih (2006). Ordu Türküleri, Ordu Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara.
- COŞKUN ELÇİ, Armağan (1997). Muzaffer Sarısözen Hayatı, Eserleri ve Çalışmaları, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÇAKAR, Ş.Şeref (2004). Türk Müziği Teorisi ve Makamlar, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- EGÜZ, Sâip (2001). Toplu Ses Eğitimi 1, Temel Konular, Doğu Matbaacılık, Ankara.
- İLDAN, Haydar (2010). Unutulmayan 202 Türkçe Şarkı Volüm 2, Bemol Müzik Yayınevi, İstanbul.
- KAYMAZ, Rıfki (2009). Mehmet Âkif Ersoy ve İstiklâl Marşı, Akçay Yayınları, İstanbul.
- MEB (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Ankara.
- ÖZKAN, İsmail Hakkı (1990). Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul.
- ÖZÜRKÜT, Yaşar (1999). Öyküleriyle Türküler, Ada Yayıncılık ve Müzik Tic.Ltd.Şti, İstanbul.
- SAY, Ahmet (2005). Müzik Ansiklopedisi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SAY, Ahmet (2005). Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SAY, Ahmet (2005). Müzik Yazıları, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- SELANİK, Cavidan (1996). Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni, Doruk Yayıncılık, İstanbul.
- SÖZER, Vural (2102). Müzik Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- SUN, Muammer (2014). Kır Çiçekleri 100 Türkü, Sun Yayınevi, Ankara.
- SUN, Muammer, İleriş, KUTERDEM, Levent (2015). En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, Ankara.
- SÜER, Rıdvan (1975). Milli Marşlarımızdan Bir Demet, Millî Eğitim Basımevi, Ankara.
- ŞİŞMAN, Ahmet (2011). Sanata ve Sanat Kavramlarına Giriş, Literatür Yayınları, İstanbul.
- TARMAN, Süleyman (2011). Atatürk ve Müzik, Müzik Eğitimi Yayınları, İstanbul.
- TURHAN, Salih, DÖKMETAS, Kubilay, ÇELİK, Levent (1996). Türkülerimiz ve Hikâyeleri, Ankara.
- ÜNSAL, Süha (2006). Türk 100'ler Müzisyenler, Bileşim Yayınevi, İstanbul.
- Aşağıdaki eserler kitap yazarları tarafından bu kitap için bestelenmiştir.
(Atatürk - Sayfa 22, Ezgi - Sayfa 27, Değerlerimiz - Sayfa 37, Neşe - Sayfa 50).

GÖRSEL KAYNAKÇA

Aşağıdaki tabloda sayfa numaraları ile belirtilen görseller ve www.shutterstock.com/ uzantısı verilen görsellerin telifi ödenerek ve gerekli izinler alınarak kitapta kullanılmıştır. Diğer görsellerin uzantısı ayrıca gösterilmiştir. Görsel Kaynakça 06.05.2019 tarihinde güncellenmiştir.

Sayfa No	Link - 8 Müzik	Erişim Tarihi
KAPAK	https://www.shutterstock.com/tr/271514351,793046128	15.01.2018/09.30
1. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/note-sea-ripples-271514351_ata13a.jpeg	25.12.2017/09.00
13	Görsel 1.1 http://hayrabolu.meb.gov.tr/meb_ys_dosyalar/2016_03/k_10091044_2222120birbayrakuzgarbekliyor.jpg	29.10.2017/14.12
15	Görsel 1.2 Özel çekilmiş fotoğraf (komisyon arşivi*).	25.12.2017/09.00
17	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/mersin-turkey-april-23-2015-national-409464838	25.12.2017/09.00
19	https://tr.redsearch.org/images/8439043#images-6	02.05.2019/23.37
20	Görsel 1.3/ https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/symphony-concert-man-playing-cello-hand-120211552	25.12.2017/09.00
21	https://mulkiye.org.tr/19-mayis-ataturku-anma-genclik-ve-spor-bayramimiz-kutlu-olsun-2/	02.05.2019/12.05
22	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/ataturk-child-symbolizes-revolution-new-turkish-122505898?src=9nBeaTrONWaUftjeKH-nEQ-1-2	25.12.2017/09.00
2. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/guitar-microphone-on-white-background-683457739 / https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/piano-keys-butterflies-drops-109443341	25.12.2017/09.00
28	Görsel 2.1 https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/happy-kids-jumping-624632660	04.07.2018/17.39
29	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/step-into-success-334930373	25.12.2017/10.00
30	Görsel 2.2 / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/metronome-isolated-on-white-background-251223916	18.12.2017/15.15
30	Görsel 2.3 / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/electronic-metronome-on-white-background-665720719	18.12.2017/15.15
31	Görsel 2.4 http://kartalilkokulu.meb.k12.tr/icerikler/canakkale-gecilmiz_2456263.html	02.05.2019/23.43
34	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/ataturk-statue-silhouette-that-located-ankara-576631654	25.12.2017/09.00
3. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/classic-instrumental-orchestra-concert-flat-3d-347884295	25.12.2017/10.00
43	http://www.bagcilar.bel.tr/foto-galeri/513/152/photogallery.aspx	03.02.2019/23.46
48	Görsel 3.1 https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/music-recording-concept-creative-process-writing-281140793	25.12.2017/10.00
50	https://www.bdwallpapers.in/apple_flowers-wallpapers.html	02.05.2019/23.50
51	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/small-tree-plant-hand-177866120	25.12.2017/10.00
52	Görsel 3.2 Özel çekilmiş fotoğraf (komisyon arşivi*).	06.05.2019/20.00
53	http://adwallpapers.xyz/76136-beautiful-colorful-bird-4k-ultra-hd-wallpaper.html	02.05.2019/00.01
54	Görsel 3.3 https://www.shutterstock.com/tr/793046128	03.05.2019/11.00
55	https://wallpapers.pub/wallpaper/california-national-park-yosemite	18.11.2017/00.04
57	Görsel 3.4 https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/creative-music-style-template-vector-illustration-502615324	25.12.2017/11.00
58	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/vector-vignette-sketch-still-life-violin-83505391	25.12.2017/11.00

4. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/turkish-musical-instrument-596755007?src=dtXXPHgTWPg4-TNYHOGq6A-1-61	25.12.2017/11.00
4. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/musical-note-on-red-burning-background-115316890	25.12.2017/11.00
63	Görsel 4.1 / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/efe-brave-warrior-insurgent-manly-dancer-person-366851762	25.12.2017/11.00
64	Görsel 4.2 / http://www.musicalinstrumenthaven.com/woodenspoonsdecorated.aspx	22.11.2017/12.14
64	Görsel 4.3 / https://www.shutterstock.com/tr/download/confirm/688598530?src=library&size=huge_jpg	28.12.2017/00.05
64	Görsel 4.4 / https://tr.redsearch.org/images/3327845	03.05.2019/00.06
64	Görsel 4.5 / https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/drums-clarion-on-white-background-720120715	25.12.2017/12.00
65	Görsel 4.6 / http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR-2257/galeri.html	03.05.2019/22.50
67	Görsel 4.7 / http://auktmk.ankara.edu.tr/images/Yeni_yil_konseri_2009/DSC_0040.JPG	03.05.2019/18.30
68	https://wallpaperscave.com/images/thumbs/wp-preview/800x500/18/05-25/women-rear-51201.jpg	03.05.2019/15.30
69	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/blue-mosque-sultanahmet-cami-i-istanbul-turkey-658752958	25.12.2017/12.00
71	https://www.shutterstock.com/tr/734962948	25.12.2017/12.00
72	Görsel 4.8 / http://www.musikklavuzu.net/?blog/bestekarlar/itri-1638-1712	26.12.2017/15.41
73	Görsel 4.9 / https://www.muzikogretmenleriyiz.biz/yesari-asim-arsoy-hayati-ve-eserleri/	28.12.2017/00.20
73	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/bloom-bright-white-flowers-acacia-tree-673104745	25.12.2017/09.00
74	Görsel 4.10 / http://egekisiselgelisim.com.tr/resim/safiyeayla.jpg	28.12.2017/00.22
74	Görsel 4.11 / https://www.msdlabs.org/forum/muzik-tr/72761-ziya-taskent.html	28.12.2017/00.24
75	Görsel 4.12 / http://sarkilarnotalar.blogspot.com.tr/2011/01/her-bir-bakisinda-nese-buldum.html	28.12.2017/00.27
75	Görsel 4.13 / https://safalargetirdiniz.files.wordpress.com/2014/02/cinucen.jpg?w=778	28.12.2017/00.28
76	Görsel 4.14 / http://hayatagacidergisi.com/wp-content/uploads/MUZAFFER-SARIS-C3%96ZEN.jpg	28.12.2017/00.30
76	Görsel 4.15 / https://www.dunya.com/files/2017/9/25/383181/383181.jpg?v=1506351598	28.12.2017/00.33
77	https://www.shutterstock.com/download/confirm/450100594?id=450100594&size=vector_eps&src=download_history	25.12.2017/16.14
78	Görsel 4.16 / http://www.istanbulkadınmuzesi.org/vecihe-daryal	25.12.2017/16.22
78	Görsel 4.17 / http://sadcemuzik.net/Ozel-Haber/ozay-gonlum-17-yilinda-almanya-da-anildi.html	28.12.2017/00.36
81	https://tr.redsearch.org/images/2108067#images-3	03.05.2019/17.02
83	https://pixabay.com/tr/photos/erciyes-da%C4%9F%C4%B1-a%C4%9Fa%C3%A7-g%C3%B6l-manzara-56571/	03.05.2019/13.00
85	Özel çekilmiş fotoğraf (komisyon arşivi*).	28.12.2017/00.40
86	Özel çekilmiş fotoğraf (komisyon arşivi*).	25.12.2017/13.00
5. Bölüm	https://www.shutterstock.com/tr/image-illustration/3d-illustration-earth-globe-speaker-over-713027035 https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/musictherapy-couple-down-syndrome-playing-on-90990821	25.12.2017/13.00
90	Görsel 5.1 https://azvision.az/photos/minsk_1502256648_1502259051.jpg	25.12.2017/16.02
92	http://enene.musigi-dunya.az/reqs/kocheri_reqsler/files/backgroundpic/backgroundimg.jpg	06.12.2017/21.56
93	https://www.trt23nisan.com/wp-content/uploads/2018/04/TRA_0384_1024x683.jpg	03.05.2019/21.18

94	https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/istanbul-53031028	25.12.2017/13.00
95	Görsel 5.2 http://www.trt.net.tr/cokseslimuzikleratatürk-sarkilari-konseri.jpg	03.05.2019/13.00
99	http://www.liderhaber.org/unutulmaz-fotografarla-halit-akcatepe-3844g-p25.htm	10.12.2017/22.30
100	https://tr.redsearch.org/images/7573667#images-17	02.05.2019/16.34
101	Görsel 5.3 https://www.shutterstock.com/tr/image-photo/master-artisan-luthier-working-on-creation-666845908	25.12.2017/17.24
104	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-autumn-bright-background-leaves-722321980	25.12.2017/14.00
130	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/abstract-musical-background-126566123	25.12.2017/14.00
134	https://www.shutterstock.com/tr/image-vector/musical-background-225758527	25.12.2017/14.00

* Komisyon arşivine ait tüm görseller için telif ve gerekli izinler alınmıştır.

İNTERNET KAYNAKÇASI

Kaynak	Erişim Tarihi
http://www.trtnotaarsivi.com/tsm.php	25.09.2017
https://www.notaarsivleri.com/	15.09.2017
https://www.guzelsanatlar.kulturturizm.gov.tr/TR-1335-47/resimler.html	18.10.2017
http://www.trtturka.net/17	25.10.2017
https://www.eba.gov.tr/ses	08.10.2017
https://www.ata.tsk.tr/07_gorseller/foto.html	15.10.2017
http://www.kultur.gov.tr/TR-134113/sanat.html	23.11.2017
https://www.turksanatmuzigi.org/notalarimiz	12.11.2017
http://www.ata.tsk.tr/	17.10.2017
https://www.turkcebilgi.com/%C3%B6zay_g%C3%B6nl%C3%BCm	06.06.2017
https://www.turkuler.com/yazi/havadabulut.asp	18.10.2017
http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/Ucaser-Ozturk.pdf	26.09.2017
https://www.dersimiz.com/ataturk/Ataturk-Ve-Muzik-1-Oku-3723.html	17.09.2017
https://www.hakkindaoku.com/ataturk-ve-muzik.html	13.10.2017
http://trtelaffuz.com/sozlukler	13.10.2017
http://www.hurriyet.com.tr/ataturkun-muzik-zevki-40011094	21.11.2017
http://www.tarihin.com/istiklal-marsinin-kabulu.html	02.12.2017
http://www.sibertehdit.com/siber-guvenlik-nedir/	26.12.2017
http://www.telifhaklari.gov.tr/Telif-Hakki-Nedir	03.01.2018

ESER KAYNAKÇASI

Sayfa No	Eser Adı	Kaynak	Erişim Tarihi
14	İstiklal Marşı	DELİORMAN, Leyla, (1986). Şarkı Dağarcığı, İnkılâp Kitabevi, İstanbul (s. 7)	
16	İzmir'in Kavakları	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 337)	25.09.2017
18	Kahveyi Kavururlar	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kahveyi-kavururlar-icmeden-savururlar.pdf TRT: 2122)	
19	Çambaşına Çıktım Çıram Yanmadı	CAN, Taner, TURHAN, Salih, (2012). Ordu Türküleri, Cem Veb Ofset, Ankara (s. 84)	
21	Gençlik Marşı	SÜER, Rıdvan, (1975). Millî Marşlarımızdan Bir Demet, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul (s. 16)	
22	Atatürk Marşı	Bu eser, yazarlar tarafından bu kitap için bestelenmiştir.	

28	Çocuklarız Biz	http://www.sarkinotalari.net/cocuklariz-biz-notalari	25. 12. 2017
29	Kolay mı?	Eser yazarlar tarafından notaya alınmıştır.	08. 01. 2020
31	Vatan	SUN, Muammer, SUN, İleriş, KUTERDEM, Levent, (2015) Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, 5. Basım, Ankara (s. 62)	
32	Tuna Nehri Akmam Dıyor	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/tuna_nehri_akmam_diyor.pdf :10712	27. 12. 2017
33	Sakarya Marşı	SÖER, Rıdvan, (1975). Milli Marşlarımızdan Bir Demet, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul (s. 25)	
34	İleri Marşı	SUN, Muammer, SUN, İleriş, KUTERDEM, Levent, (2015) Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi 5. Basım, Ankara (s. 41)	
37	Değerlerimiz	Bu eser, yazarlar tarafından bu kitap için bestelenmiştir.	
43	Malatya	https://www.turksanatmuzigi.org/notalarimiz/turku-notalari/malatya-malatya-bulunmaz-esin-notasi/	27. 12. 2017
50	Neşe	Bu eser, yazarlar tarafından bu kitap için bestelenmiştir.	
51	Yurdumda	SUN, Muammer, SUN, İleriş, KUTERDEM, Levent, (2015). Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, 5.Basım, Ankara (s. 66)	
52	Zimterelelli	SUN, Muammer, SUN, İleriş, KUTERDEM, Levent, (2015). Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, 5.Basım, Ankara (s. 11)	
53	Yaşamak	SUN, Muammer, SUN, İleriş, KUTERDEM, Levent, (2015). Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, 5.Basım, Ankara (s. 25)	
55	Aşk Rüyardır Çok Zaman	http://www.trtnotaarsivi.com/tsm_detay.php?repno=13998&ad (TRT repertuar no: 13998)	25. 09. 2017
56	Kır Atıma Bineyim	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuar no: 7149)	
58	Ne Olursun Güzelim Sevsem Beni	http://www.trtnotaarsivi.com/tsm_detay.php?repno (TRT repertuar no: 8057)	15. 09. 2017
63	Şu Dalmağdan Geçtin mi?	http://www.trtnotaarsivi.com/thm (TRT repertuar no: 801)	25. 10. 2017
66	Mini Mini Bir Nihavent Peşrevi	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/saz_eseri__2098.pdf (Repertuar no: 2098)	25. 10. 2017
68	Dargın Ayrılmayalım	http://www.trtnotaarsivi.com/tsm (TRT repertuar no: 3171)	12. 11. 2017
69	Salat-ı Ümmiyye	http://www.notalar.net/salat-i-ummiyye-notalari/	23. 11. 2017
71	Seherde Bir Bağa Girdim	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 13)	25. 11. 2017
73	Akasyalar Açarken	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuar no: 11171)	21. 11. 2017
77	Bahçe Duvarından Aştım	http://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/bahce-duvarindan-astimpdf1453038976.pdf	15. 09. 2017
79	Kara Üzüm Sal-kımı	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 3422)	15. 09. 2017
81	Ordu'nun Dereleri	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 1550)	25. 10. 2017
83	Gesi Bağları	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 631) (TRT nota arşivinden alınarak sadeleştirilip yeniden düzenlenmiştir.)	21. 11. 2017
85	Garip Bir Kuştü Gönüm	http://www.turkuler.com/nota/ezgi_garip_bir_kustu_gonlum.html	18. 10. 2017
86	Ben Seni Sevdüğümü	http://www.turkuler.com/nota/ezgi_ben_seni_sevdugumu_dunyalara_bildurdum.html	18. 10. 2017
91	Eriz Dostum Men-nen Küsüp İncidi	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuar no: 3889)	25. 09. 2017

92	Girdim Yârın Bahçasına	http://www.turkuler.com/nota/ezgi_girdim_yarin_bahcesine.html	21. 11. 2017
93	Dolama Dolamayı	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 1300)	26. 09. 2017
94	Sensen Benim Dilberim	http://www.turku.com.tr/sensen-menim-dilberim-turkusunun-notalari/	21. 09. 2017
99	Hababam Sınıfı Müziği	Eser yazarlar tarafından notaya alınmıştır.	
100	My Hearth Will Go On	Eser yazarlar tarafından notaya alınmıştır.	
102	Sen Ağlama	Eser yazarlar tarafından notaya alınmıştır.	
106-107	İstiklal Marşı	http://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/istiklal_marsi_nota.pdf	27. 12. 2017
108-109	Atatürk	Bu eser, komisyon tarafından bu kitap için bestelenmiştir.	
110	Çemberimde Gül Oya	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/çemberimde_gul_oya.pdf (TRT repertuvar no: 1268)	27. 12. 2017
111	Beyaz Giyme Toz Olur	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/beyaz_geyme_toz_olur.pdf (TRT repertuvar no: 1422)	27. 12. 2017
112	Evlerinin Önü Yıldız Piyade	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 1574)	27. 12. 2017
113	100. Yıl Marşı	SUN, Muammer, SUN, İtleriş, KUTERDEM, Levent, (2015). Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Sun Yayınevi, 5.Basım, Ankara (s. 69)	
114	Manastırın Ortasında	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 2553)	27. 12. 2017
115	Kırmızı Gülün Alı Var	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 4098)	27. 12. 2017
116	Mihriban	http://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/mihriban.pdf	18. 10. 2017
117	Bak Yine Geçti Bahar	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 1164)	26. 12. 2017
118	Nar Tanem Bir Tanem	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/benhereybuloparlapdf1481566810.pdf	26. 12. 2017
119	Zahit Bizi Tan Eyleme	Eser komisyon tarafından notaya alınmıştır.	
120	Çile Bülbülüm Çile	https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cile_bulbulum_cile.pdf (TRT repertuvar no: 2687)	26. 12. 2017
121	Rüzgâr Susmuş Ses Vermiyor	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 8971)	12. 11. 2017
122	Konma Bülbül Konma	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 464)	12. 11. 2017
123	Gül Yüzün Soldukça	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-sg.php (TRT repertuvar no: 454)	26. 12. 2017
124	Unutulmuş Birer Birer	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 10794)	26. 12. 2017
125	Ayva Çiçek Açmış	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 931)	26. 12. 2017
126	İğdir'in Al Alması	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-thm.php (TRT repertuvar no: 2168)	26. 12. 2017
127	Zeytin Gözlüm Sana Meylim Nedendir	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 11702)	26. 12. 2017
128	Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri	http://www.trtnotaarsivi.com/bak-tsm.php (TRT repertuvar no: 3187)	12. 11. 2017

